

***Plan unaprjeđenja procedura i politika
Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli
u skladu s ciljevima održivog razvoja***

Studeni 2022.

Za Sveučilište Jurja Dobrile u Puli izradio:

EduMotion, obrt za edukaciju i posredovanje
vl. Nikola Koluder

Publikacija je izrađena u sklopu EU projekta:

**PRENAMJENA ZGRADE BIVŠEG
VOJNOG OBJEKTA – MORNARIČKE
BOLNICE ZA POTREBE
ISTARSKOG SVEUČILIŠTA – druga faza**

Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Internetska stranica projekta:
mornaricka-projekt.eu

Kontakt:

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Zagrebačka 30

Za više informacija o mogućnostima financiranja projekata putem Europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj posjetite internetsku stranicu Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije: www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj

1. METODOLOGIJA	3
1.1. Agenda 2030	3
1.2. Analiza politika i dokumentacije UNIPU	3
1.3. Razgovori s predstavnicima Sveučilišta i sastavnica	4
1.4. Online upitnik	4
2. CILJEVI ANALIZE	5
3. GLOBALNI CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA UN-a	6
4. ANALIZA TRENUTNOG STANJA I PREPORUKE ZA DALJNI RAD NA UKLJUČIVANJU TEMA ODRŽIVOG RAZVOJA U DJELOVANJE ORGANIZACIJE	13
A. ORGANIZACIJA	14
A.1. Strategija poslovanja i tijelo za provedbu ciljeva održivog razvoja	14
A.2. Politika sprječavanja diskriminacije i nasilja	17
A.3. Izobrazba o borbi protiv diskriminacije i sprječavanju nasilja	20
A.4. Izobrazba o ciljevima održivog razvoja	21
A.5. Analiza uključenosti nacionalnih manjina u studentsku populaciju	23
A.6. Evaluacija sustava stipendiranja ciljanih skupina	24
A.7. Rodna/spolna struktura studentske populacije i zaposlenih te razlike u plaćama	25
A.8. Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova	28
A.9. Izobrazba o ravnopravnosti spolova	30
A.10. Studentska praksa, alumni i evaluacija sveučilišnih programa u odnosu na potrebe tržišta rada	32
A.11. Studentske udruge	34
A.12. Energetska učinkovitost i korištenje resursa	35
A.13. Zelena javna nabava	37
A.14. Antikorupcija, transparentnost i participativnost	39
B. OBRAZOVANJE	41
B.1. Evaluacija i plan implementacije obrazovanja za održivi razvoj	41
B.2. Uključivanje tema samozapošljavanja i poduzetništva u nastavne programe	45
C. ISTRAŽIVANJE	48
C.1. Evaluacija istraživačkih aktivnosti	49
C.2. Ažuriranje istraživačke strategije	50
D. UMREŽAVANJE	51
D.1. Sektorsko umrežavanje	51
D.2. Vansektorsko umrežavanje i rad u lokalnoj zajednici	53
5. PLAN UVOĐENJA PREPORUKA	54

1. METODOLOGIJA

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli (UNIPU) ključan je dionik visokoobrazovnog sektora najzapadnije županije Republike Hrvatske. Smješteno u Puli, najvećem gradu Istarske županije, Sveučilište okuplja više tisuća studenata i sljedeće fakultete, odnosno akademiju:

- Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković" u Puli
- Fakultet informatike u Puli
- Fakultet prirodnih znanosti u Puli
- Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Puli
- Filozofski fakultet u Puli
- Medicinski fakultet u Puli
- Muzička akademija u Puli
- Tehnički fakultet u Puli

Njegova geografska pozicija za Republiku Hrvatsku predstavlja ključno mjesto kontakta s ostatkom europskog kontinenta i predstavlja značajan potencijal za rast, kako Sveučilišta, tako i čitave županije, a posljedično i Republike Hrvatske. Uključenost u globalne procese jedan je od čimbenika koji može doprinijeti ovom rastu, a angažman i komunikacija Sveučilišta na globalnoj razini omogućavaju slobodno širenje znanja i postizanje društva informacija.

1.1. Agenda 2030

Globalni ciljevi održivog razvoja kao inicijativa Ujedinjenih naroda u sklopu **Agende 2030** predstavljaju jedan takav globalni proces. Radi se o **17 ciljeva** koji su usvojeni na Konferenciji Ujedinjenih naroda o održivom razvoju u New Yorku 25. rujna 2015. u sklopu Programa globalnog razvoja za 2030 (Agenda 2030). Navedeni se ciljevi nastavljaju na osam milenijskih razvojnih ciljeva koji su obilježili razdoblje do 2015. godine i nastoje omogućiti transformaciju globalnog okoliša dokidanjem siromaštva i uspostavljanjem globalnog društva usmjerenog i sposobnog za održivi razvoj.

Sveučilište je prepoznalo značaj ove inicijative za Republiku Hrvatsku, ali i svijet u cjelini i svoju predanost pokazalo sudjelovanjem u formuliranju ovog dokumenta. Dokument *Plan unaprjeđenja procedura i politika UNIPU u skladu s ciljevima održivog razvoja* pružit će pregled postojećeg stanja i na njegovim temeljima postaviti preporuke Sveučilištu u svrhu povećanja doprinosa ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

1.2. Analiza politika i dokumentacije UNIPU

U svrhu ostvarivanja pregleda postojećeg stanja pristupilo se analizi politika i dokumenata UNIPU koristeći izvore koje je ustupilo samo Sveučilište, ali i pregledom javno dostupnih dokumenata postavljenih na internetske stranice institucije. Između ostaloga, navedeni su izvori strateški planovi Sveučilišta, različite politike i odluke, izvještaji o radu i slično.

Korištenje dokumentacije koja je dostupna *online* važno je zato što u praksi testira načela transparentnosti i javne dostupnosti. Internetske stranice Sveučilišta u tom su se smislu pokazale lakima za korištenje i pretraživanje, a svim je traženim dokumentima bilo jednostavno pristupiti, pogotovo zato što su relevantni materijali ponuđeni kroz intuitivno i dobro organizirano sučelje.

1.3. Razgovori s predstavnicima Sveučilišta i sastavnica

Pregled postojećih dokumenata nadopunjen je metodom nestrukturiranih intervjua koja je provedena s nekolicinom predstavnika Sveučilišta i sastavnica. Svrha je ovih intervjua razviti uvodni pregled situacije, odnosno pripremiti okvir za razvijanje strukturiranog upitnika kojim bi se na sustavan način s predstavnicima Sveučilištima zahvatile teme povezanosti organizacije i održivog razvoja. Zaposlenici Sveučilišta pokazali su se pristupačnima i njihovi su uvidi pružili dobar početni pregled situacije.

1.4. Online upitnik

Iduća faza u radu formuliranje je, testiranje i slanje *online* upitnika predstavnicima Sveučilišta i sastavnica. Upitnik nije zamišljen kao kvantitativan, već je njegova svrha na strukturiran način prikupiti kvalitativne podatke o temama održivog razvoja i postojećim praksama na Sveučilištu. Odaziv na ovaj upitnik bio je slab, međutim, valja uzeti u obzir njegovu opsežnost, ali i količinu radnih sati koji je zahtijevao od uključenih. Ipak, smatramo da je upitnik ispunio svoju funkciju zato što je ponudio uvid u stvarne prakse na sastavnicama.

Upitnik je strukturiran slijedeći šest odabranih ciljeva održivog razvoja koji su procijenjeni kao relevantni za djelovanje Sveučilišta. Radi se o slijedećim ciljevima održivog razvoja:

- **Cilj 4.** Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje i promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja
- **Cilj 5.** Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti žene i djevojke
- **Cilj 8.** Promicati uključiv i održiv gospodarski rat, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve
- **Cilj 9.** Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost
- **Cilj 12.** Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje
- **Cilj 16.** Promicati miroljubiva i inkluzivna društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i graditi efikasne, odgovorne i uključive institucije na svim razinama

Ovo ne implicira irelevantnost ostalih ciljeva održivog razvoja, već predstavlja točku uvoda koja može pružiti daljnja istraživanja i rad na prilagodbi politika.

Upitniku se može pristupiti na slijedećem linku:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdgLFNkiuaSV0ZfWICu00_YXRIeH93LRMRTwxy3n_ZxVIGCWw/viewform.

2. CILJEVI ANALIZE

Osnovni su ciljevi analitičkog procesa poduzetog u svrhu formuliranja ovog dokumenta prikupiti podatke i pružiti pregled aktualnog stanja na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli u odnosu na politike i prakse vezane uz održivi razvoj i globalne ciljeve održivog razvoja te na temelju tog pregleda ponuditi preporuke za unaprjeđenje politika i praksi u svrhu povećavanja doprinosa Sveučilišta ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli kao institucija pokazalo je svoju spremnost za sudjelovanjem u ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja uključivanjem u proces čiji je rezultat ovaj dokument. Sveučilište kroz svoj rad i prije otpočinjanja navedenog procesa doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, kako kroz svoj istraživački, tako i edukacijski rad, međutim, navedeni naporu nisu uokvireni u šira strateška nastojanja organizacije. Otpočinjanje procesa sastavljanja dokumenta naslovljenog *Plan unaprjeđenja procedura i politika UNIPU u skladu s ciljevima održivog razvoja* predstavilo je zato odlučujući korak u smjeru daljnjeg približavanja institucije načelima održivog razvoja.

Primjena preporuka predloženih u okviru ovog dokumenta može na Sveučilištu biti dvojaka, a zbog hijerarhijske naravi organizacije, može biti započeta usklađivanjem strateških dokumenata i politika, nakon čega, ili paralelno s time, slijedi implementacija u radne prakse na Sveučilištu. Strateški planovi i politike predstavljaju pisani i formalni trag predanosti Sveučilišta ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i usmjeravaju, odnosno oblikuju procedure i prakse Sveučilišta i njegovih sastavnica.

Jedna od motivacija za započinjanje procesa izrade preporuka i njihove implementacije svakako je i uključenost Sveučilišta u projekt *Prenamjena zgrade bivšeg vojnog objekta – Mornaričke bolnice za potrebe istarskog Sveučilišta – druga faza* financiranog kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014-2020. iz Europskog fonda za regionalni razvoj u čijim se okvirima Sveučilište obavezalo izraditi ovaj dokument.

Važan je aspekt čitavog procesa usklađivanje rada i politika Sveučilišta s globalnim usmjerenjima vezanima uz ciljeve održivog razvoja, usklađivanje s europskim strateškim težnjama, usklađivanje s odlukama na razini Republike Hrvatske, naročito manifestirano kroz njezine strateške dokumente, ali i usklađivanje s pozitivnim zakonskim okvirom.

Osim navedenoga, važan je aspekt procesa rad sa studentima koji predstavljaju glavne korisnike usluga Sveučilišta i zalog su za budućnost koju su se Republika Hrvatska i međunarodne organizacije čiji je ona član obavezale oblikovati.

3. GLOBALNI CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA UN-a

U rujnu 2015. godine na Konferenciji Ujedinjenih naroda o održivom razvoju u New Yorku usvojen je Program globalnog razvoja za 2030 – Agenda 2030. Kao rezultat konferencije formulirano je sedamnaest ciljeva održivog razvoja za razdoblje do 2030. godine koji se nastavljaju na osam milenijskih razvojnih ciljeva u fokusu do 2015. godine. Međutim, dok su milenijski razvojni ciljevi bili okrenuti jednom dijelu država Ujedinjenih naroda, novi globalni ciljevi održivog razvoja zahvaćaju sve članice UN-a podjednako i ciljaju ostvariti univerzalni globalni razvoj na načelima održivosti i pravednosti.

U dokumentu [Novi izazov – Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.](#)¹ ODRAZ-a stoji:

Globalni razvojni ciljevi su univerzalni i moraju biti primjenjivi u svim zemljama i zajednicama, od strane svih ljudi. U njihovoj provedbi treba uzeti u obzir specifične prilike, uvjete i mogućnosti na različitim dijelovima planeta. Treba prepoznati prioritetna područja djelovanja i sagledati vlastite mogućnosti pružanja doprinosa održivom razvoju diljem planeta. Na taj način postajemo dijelom globalnog partnerstva koje je ključno za realizaciju ciljeva.

Osobitost Agende 2030 njezina je neobvezujuća priroda pa države članice Ujedinjenih naroda samostalno odlučuju o obliku i opsegu svojeg angažmana na ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja, a postignuća predstavljaju putem dobrovoljnih nacionalnih pregleda o provedbi ciljeva održivog razvoja.

U publikaciji Europske komisije naslovljenoj [Managing the Implementation of the SDGs](#)² tako se ustanovljava:

Agenda 2030 nije vrlo eksplicitna u pogledu svoje teorije promjene i ne navodi kako bi se ciljevi održivog razvoja točno trebali postići. Odgovornost za provedbu ciljeva i određivanje sredstava za njihovo postizanje leži u pojedinim državama članicama UN-a. Ciljeve treba prevesti u nacionalni kontekst što zahtijeva strateško razumijevanje toga što ciljevi održivog razvoja znače u širem kontekstu.

Na stranicama [Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH](#)³ o angažmanu Republike Hrvatske na ostvarivanju ciljeva iz Agende 2030 stoji sljedeće:

Imajući na umu svu kompleksnost provedbe Agende 2030, njezinu ovisnost o drugim sektorskim politikama, strategijama i mjerama kao i, konačno, neizbježan utjecaj na ukupni društveni i gospodarski život i razvoj u RH, odmah po njezinom usvajanju 2015.

¹ https://www.odraz.hr/wp-content/uploads/2022/02/Brosura_GCOR_Prosinac-2021.pdf

² https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ht0521234enn.en_.pdf

³ <https://mvpe.gov.hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi/globalne-teme/odrzivi-razvoj/22706>

godine u RH se pristupilo raspravi o potrebi za uspostavom središnjeg nacionalnog koordinacijskog tijela na najvišoj razini izvršne vlasti RH.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske donesenom 18. siječnja 2018., osnovano je Nacionalno vijeće za održivi razvoj na čijem je čelu predsjednik Vlade Republike Hrvatske, a članovi čelnici tijela državne uprave resorno nadležnih ministarstava i ureda VRH.

(...)

Republika Hrvatska predstavila je svoj prvi Dobrovoljni nacionalni pregled o provedbi ciljeva održivog razvoja u srpnju 2019. godine u New Yorku, na zasjedanju Političkog foruma na visokoj razini.

Predstavljanje prvog Dobrovoljnog nacionalnog pregleda za Hrvatsku je bila prigoda za vrednovanje dosadašnjih postignuća u ispunjavanju ciljeva održivog razvoja. Izrada pregleda provedena je usporedno s izradom Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, kao temelja za provedbu UN-ove Agende 2030 u Republici Hrvatskoj.

Dobrovoljni nacionalni pregled postignuća u provedbi ciljeva održivog razvoja izradila je Vlada Republike Hrvatske temeljem doprinosa svih tijela državne uprave čiji su čelnici članovi Nacionalnog vijeća za održivi razvoj. U njegovu izradu bili su uključeni i predstavnici poslovne zajednice, čiji su primjeri dobre poslovne prakse objedinjeni od strane Hrvatske gospodarske komore, kao i predstavnici civilnog društva i ostalih nevladinih udruga.

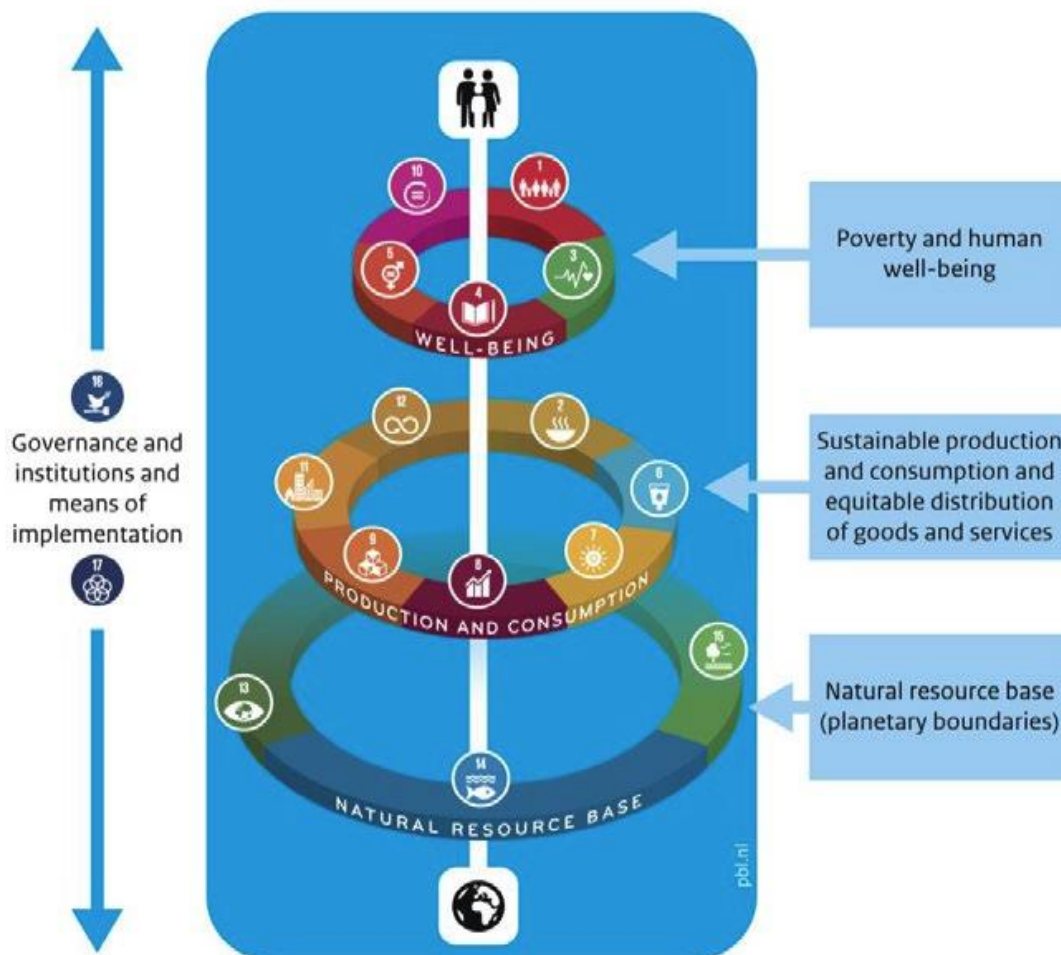
Europska unija imala je vodeću ulogu u formiranju Agende 2030 i nakon njezinog usvajanja izradila je dokument naslovljen [Budući koraci za održivu europsku budućnost – europsko djelovanje za održivost](#)⁴ (2016) kojim je postavljen okvir za postizanje ciljeva održivog razvoja i provedbu Agende 2030.

Održivost koja se smjera postići kroz okvire Agende 2030 sastoji se od tri dimenzije:

- okolišne
- društvene
- ekonomske.

Prikaz dinamičkih odnosa između okolišnih, društvenih i ekonomskih aspekata održivog razvoja može se primjerice vizualno predložiti kroz “model krafne” koji je razvila ekonomistica Kate Raworth.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0739&from=HR>

Preuzeto iz [Managing the Implementation of the SDGs](#)⁵

Rad na postizanju globalnih ciljeva održivog razvoja univerzalan u svojoj namjeri i realizira se imajući u vidu međupovezanost njegove okolišne, ekonomske i društvene dimenzije, a kroz [Agendu 2030](#)⁶ jasno se podcrtavaju i njegova ostala načela i vrijednosti:

Odlučni smo, od ovog trenutka pa do 2030. godine, okončati siromaštvo i glad svugdje u svijetu; boriti se protiv nejednakosti unutar i između zemalja; graditi miroljubiva, pravedna i uključiva društva; štititi ljudska prava, promicati ravnopravnost spolova i osnaživanje žena i djevojčica; te osigurati trajnu zaštitu planeta i njegovih prirodnih resursa. Odlučni smo također stvoriti uvjete za održiv, uključiv i održiv gospodarski rast, zajedničko blagostanje i dostojanstven rad za sve, uzimajući u obzir nacionalne različitosti u razvoju i kapacitetima.

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ht0521234enn.en_.pdf

⁶ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

Sedamnaest globalnih ciljeva održivog razvoja jest kako slijedi:

1. Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima
2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promovirati održivu poljoprivredu
3. Zdravlje – Osigurati zdrav život i promovirati blagostanje za ljude svih generacija
4. Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja
5. Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke
6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve
7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve
8. Promovirati uključiv i održiv gospodarski rast, punu zaposlenost i dostojanstven rad za sve
9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost
10. Smanjiti nejednakost unutar i između država
11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim
12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje
13. Poduzeti hitne akcije u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica
14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj
15. Zaštititi, uspostaviti i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti
16. Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama
17. Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Izvor: <https://www.un.org/>

U dokumentu [*Implementing the 2030 Agenda at Higher Education Institutions: Challenges and Responses*](#)⁷ Globalne mreže sveučilišta za inovaciju (GUNI - Global University Network for Innovation) u pogledu sudjelovanja sveučilišta u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja navodi se sljedeće:

(...) većina inicijativa fokusira se na obrazovanje, slijede aktivnosti na kampusu, oblikovanje institucionalnih okvira, procjena i izvješćivanje, a istraživanje je područje na koje se najmanje fokusira.

Što sveučilišta mogu učiniti?

- Pojačati angažman i sudjelovanje javnosti u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja
- Pokrenuti i facilitirati međusektorski dijalog i akcije usmjerene ostvarivanju ciljeva održivog razvoja
- Preuzeti vodeću ulogu u razvoju politika i zagovaranju održivog razvoja
- Ukazati na važnost sveučilišnog sektora u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja
- Ukazati na predanost sveučilišnog sektora u podršci ciljevima održivog razvoja i promicati načela održivog razvoja

⁷ https://www.guninetwork.org/files/guni_publication_-_implementing_the_2030_agenda_at_higher_education_institutions_challenges_and_responses.pdf

- Provoditi istraživanja koja nude odgovore na izazove održivog razvoja
- Pružiti obrazovnu priliku studentima da steknu znanja i vještine potrebne za promicanje održivog razvoja
- Doprinijeti ostvarivanju ciljeva održivog razvoja osiguravajući kampuse i programe koji su ekološki održivi i socijalno uključivi
- Izvještavati o aktivnostima koje podupiru održivi razvoj

Obrazovanje za održivi razvoj jedan je od ključnih aspekata djelovanja visokoobrazovnih institucija u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, a [Strategija održivog razvoja Republike Hrvatske](#)⁸ posvećuje mu posebnu pažnju:

Obrazovanje za održivi razvitak treba provoditi na tri razine: 1. putem formalnog obrazovanja u nastavnim institucijama; 2. izvan uobičajenih obrazovnih ustanova, primjerice, putem aktivnosti nevladinih organizacija (neformalno obrazovanje); 3. putem medija (novine, televizija, radio) kako bi obrazovanje za održivi razvitak bilo sastavni dio svakodnevnog života. Uspjeh u promjeni većine trendova koji vode u neodrživost uvelike ovisi o kvaliteti obrazovanja za održivi razvitak, i to na svim razinama obrazovnog sustava.

Teme obrazovanja za održivi razvitak jesu: ublažavanje siromaštva, osiguravanje mira, etičnost, odgovornost na lokalnom i globalnom planu, demokracija, pravda, sigurnost, ljudska prava, zdravlje, jednakost spolova, kulturna baština, ruralni i urbani razvoj, održiva proizvodnja i potrošnja, korporacijska odgovornost, zaštita okoliša i prirode, upravljanje prirodnim resursima, biološka i krajobrazna raznolikost. Postojeće nastavne programe svih razina formalnog obrazovanja nužno je izmijeniti i prilagoditi tako da u većoj mjeri uključuju načela i vrijednosti održivosti i interdisciplinarnog prožimanja njegovih triju sastavnica.

Obrazovanje za održivi razvitak je cjeloživotno obrazovanje – njime se razvija svijest o posljedicama vlastitih odluka koje ne podržavaju održivi razvitak. Obrazovanjem se izbor i djelovanje ljudi usmjerava u korist održivog razvitka, zdravog i produktivnog života u skladu s prirodom, uz brigu za socijalne vrijednosti, jednakost spolova i kulturalnu raznolikost.

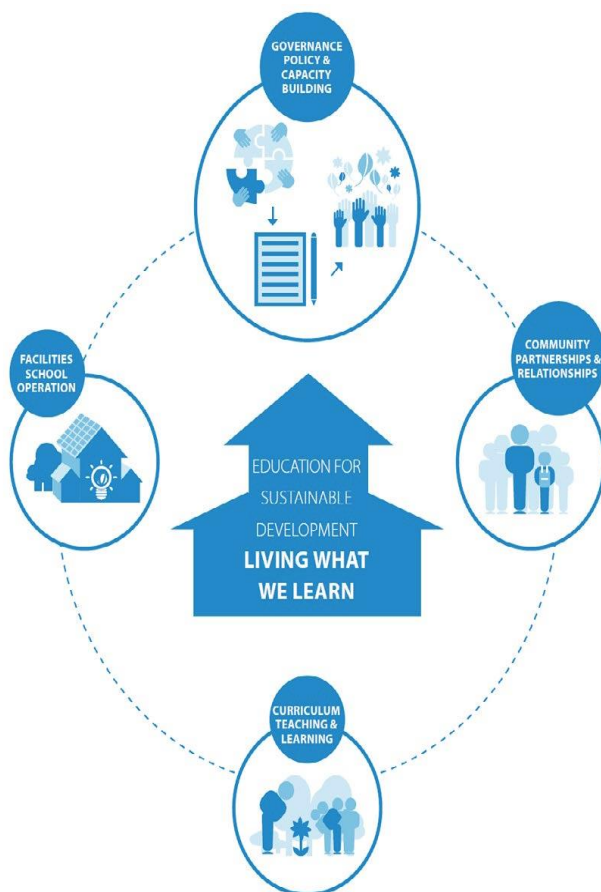
Publikacija UNESCO-a [Education for Sustainable Development Goals: learning objectives](#)⁹, obrazovanje za održivi razvoj promatra iz pozicije pristupa “čitave institucije”:

Obrazovanje za održivi razvoj ne predstavlja tek podučavanje o održivom razvoju i dodavanje novih sadržaja nastavnom programu. Škole i sveučilišta trebala bi se doživljavati kao mjesta učenja i prikupljanja iskustva za održivi razvoj i trebala bi stoga usmjeriti sve svoje procese prema načelima održivosti. Da bi obrazovanje za održivi razvoj bilo učinkovite, potrebno je transformirati obrazovne institucije u cjelini. Takav

⁸ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_30_658.html

⁹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

pristup koji zahvaća čitavu instituciju ima za cilj uključivanje održivosti u sve njezine aspekte djelovanja. To uključuje ponovno promišljanje kurikuluma, aktivnosti na kampusu, organizacijsku kulturu, uključivanje studenata, vodstvo i upravljanje, odnose u zajednici i istraživanje.

Pristup “čitave institucije”, preneseno iz *[Education for Sustainable Development Goals: learning objectives](https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444)*¹⁰

¹⁰ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

4. ANALIZA TRENUTNOG STANJA I PREPORUKE ZA DALJNI RAD NA UKLJUČIVANJU TEMA ODRŽIVOG RAZVOJA U DJELOVANJE ORGANIZACIJE

Polazišna točka pri formuliranju preporuka i plana za uvođenje tema održivog razvoja u djelovanje Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (UNIPU) bio je uvid u aktualan doprinos Sveučilišta ispunjavanju ciljeva održivog razvoja. Primarnom je analizom obuhvaćena strateška dokumentacija Sveučilišta, operativna dokumentacija, politike, procedure i poslovne prakse koje su rekonstruirane iz rezultata upitnika proslijeđenog odgovornim predstavnicima sastavnica UNIPU.

Međunarodna inicijativa *SDG Accord* posvećena koordiniranju i osnaživanju međunarodnog sveučilišnog sektora u doprinosu ispunjavanju ciljeva održivog razvoja (*Sustainable Development Goals - SDG*) u svojem izvješću iz 2021 ([Annual SDG Accord Report 2021 - Progress towards the Global Goals in the University and College sector](#)¹¹) djelovanje svojih potpisnica razdvojilo je na: *edukaciju, istraživanje, rukovođenje, operativno djelovanje, administraciju i aktivističko djelovanje*.

Nastavno na pristup inicijative *SDG Accord* – analiza, nalazi i preporuke predstavljeni u ovome dokumentu bit će organizirani na temelju podjele koja u prvi plan stavlja – *djelovanje*. Djelovanje UNIPU vezano uz temu rada na ostvarivanju ciljeva održivog razvoja promatra se stoga kroz sljedeće aspekte:

- A. Organizacija;
- B. Obrazovanje;
- C. Istraživanje;
- D. Umrežavanje.

Prva cjelina – *Organizacija* obuhvaća rukovođenje, operativno djelovanje, ali i administrativni aspekt djelovanja iz okvira predstavljenog inicijativom *SDG Accord*. Pod ovime podrazumijevamo sve aktivnosti koje su usmjerene strateškom i operativnom upravljanju Sveučilištem i njegovim sastavnicama u svrhu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja. *Podučavanje* se odnosi na aktivnosti prenošenja znanja studentima u skladu s djelatnostima i zadaćama Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli iz [Zakona o osnivanju Sveučilišta u Puli](#)¹² i [Statuta Sveučilišta](#)¹³. *Istraživanje* se odnosi na istraživačke aktivnosti Sveučilišta u skladu sa Zakonom i Statutom. *Umrežavanje* osim suradnje s ostalim visokoškolskim ustanovama na usko horizontalnoj razini podrazumijeva i suradnju sa širokim nizom aktera relevantnih za globalnu, nacionalnu ili lokalnu provedbu ciljeva održivog razvoja. Navedeno obuhvaća i angažman u lokalnim zajednicama gdje Sveučilište zbog svoje specifične pozicije multinacionalnog čvorišta znanja ima funkciju pokretača ili facilitatora lokalnog i nacionalnog razvitka.

¹¹ https://www.sustainabilityexchange.ac.uk/files/sdg_accord_report_-_2021.pdf

¹² https://www.unipu.hr/_download/repository/Zakon_o_osnivanju_Sveucilista_u_Puli.pdf

¹³

https://www.unipu.hr/_download/repository/Procisceni_tekst_Statuta_Sveucilista_Jurja_Dobrile_u_Puli_studenii_2021.pdf

Nakon provedbe primarne analize temeljene na postojećim dokumentima i procedurama te na rezultatima upitnika namijenjenog predstavnicima sastavnica Sveučilišta kojim su prikupljene informacije o njihovim praksama – izrađene su preporuke – dodatno osnažene primjerima dobre prakse iz međunarodnih i nacionalnih relevantnih organizacija. Mišljenja i preporuke izrečene u daljnjem tekstu stavovi su angažiranih stručnjaka i predstavljaju prijedloge i dopune postojećih procedura u svrhu daljnjeg jačanja doprinosa Sveučilišta načelima i ciljevima održivog razvoja.

A. ORGANIZACIJA

Strateško i operativno djelovanje Sveučilišta na ostvarenju ciljeva održivog razvoja manifestira se kroz njegove strateške i operativne dokumente, ali i u svakodnevnom radu Sveučilišta kroz aktivnosti kao što su način putovanja zaposlenika na radno mjesto, energetska učinkovitost prostornih kapaciteta Sveučilišta, grijanje, hlađenje, pa sve do kemijskih sredstava kojima zaposlenici čiste hodnike. Sveučilište je hijerarhijska organizacija čvrstih protokola i organizacije rada, pa je organizacijska politika jedan od ključnih aspekata njezinog djelovanja koje će se preslikati na sve hijerarhijske razine. U ovome dokumentu naročita je pažnja posvećena organizacijskom aspektu djelovanja Sveučilišta na ostvarivanju ciljeva održivog razvoja ne samo zbog njezine ključne uloge za rad institucije – već i zbog činjenice da trenutačno ne postoje javno dostupni pisani dokazi o opsežnijem promišljanju održivog razvoja na njegovim najvišim razinama.

A.1. Strategija poslovanja i tijelo za provedbu ciljeva održivog razvoja

Strateško poslovanje organizacije određuje viziju, misiju, ali i opći stav prema temama održivog razvoja. Analizom Strategije razvoja Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli za razdoblja [od 2016. do 2020. godine](#)¹⁴ i [2021. do 2026. godine](#)¹⁵, ustanovljeno je da se Strategija 2016 - 2020. temom održivosti bavi na različitim razinama djelovanja, ali ponajviše u smislu ostvarivanja ekonomske opstojnosti samog Sveučilišta. Društveni i okolišni aspekti održivog razvoja i mogućnosti utjecaja Sveučilišta na šire globalne teme održivosti nisu zahvaćeni ovim strateškim dokumentom.

U aktualnom strateškom planu 2021 - 2026, održivost je eksplicitno naznačena u temeljnim vrijednostima Sveučilišta na sljedeći način:

“Održivost i zeleni koncept – Sveučilište podržava globalnu inicijativu UN-a u provedbi principa održivog razvoja usmjerenog dugoročnoj stabilnosti gospodarstva i okoliša.”

¹⁴ https://www.unipu.hr/_download/repository/Strategija_razvoja_Sveucilista_JD_2016-2020%5B1%5D.pdf

¹⁵ https://www.unipu.hr/_news/93569/Strategija%20razvoja%20Sveucilista%202021.%20-%202026..pdf

Ipak, ova temeljna vrijednost nije se manifestirala u strateškim ciljevima i aktivnostima, pa ne možemo zaključiti da je organizacija kroz svoj strateški plan precizno formulirala konkretne korake na realizaciji ciljeva održivog razvoja.

Valja međutim istaknuti da [Istraživačka strategija Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli 2021 - 2026.](#)¹⁶ u svojim gotovo 140 prioriteta područja istraživanja sadrži barem deset posto jedinica direktno vezanih uz održivi razvoj. Radi se o područjima istraživanja kao što su: Klimatske promjene i energija, Održivi razvoj, Zelene tehnologije, Nove održive i energetske učinkovite tehnologije, Pravedna raspodjela resursa, Negativne emisijske tehnologije, Održiva uporaba i zaštita mora i slično.

U [Izješću rektora o radu i poslovanju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli 2019. – 2020.](#)¹⁷ u poglavlju *Studijski programi* stoji:

1. Sveučilište će... pružati konkurentne programe s visokom razinom mobilnosti studenata, nastavnika i administrativnog osoblja. Razvit će programe koji se temelje na načelima održivog razvoja te će se napraviti iskorak prema prirodnim znanostima (održavanje i očuvanje Jadranskog mora i priobalja) te tehničkim znanostima. (vizija)

Stoga, iako ne možemo reći da su ciljevi održivog razvoja izraženi kroz strateške ciljeve i aktivnosti na razini opće strategije razvoja Sveučilišta, oni su svakako prisutni u njegovoj istraživačkoj strategiji kroz prioriteta područja istraživanja i na drugim mjestima kao što je primjerice Izješće rektora za 2019. – 2020. godinu.

Nastavno na strategiju razvoja, temeljne vrijednosti i istraživačku strategiju UNIPU, predlaže se nadopuna strateških dokumenata organizacije tako da kroz strateške ciljeve i aktivnosti budu jasnije određeni društveni, ekonomski i okolišni aspekti održivog razvoja. Predlaže se **u strateške dokumente organizacije uključiti teme u skladu sa [17 ciljeva održivog razvoja](#)**¹⁸ (*Sustainable Development Goals - SDG*) Agende 2030 – s posebnim fokusom, ali ne i isključivo, na teme i ciljeve kojima Sveučilište Jurja Dobrile u Puli može doprinijeti već i kroz svoje redovno djelovanje:

- kvalitetno obrazovanje (SDG 4)
- rodna ravnopravnost (SDG 5)
- dostojanstven rad i gospodarski rast (SDG 8)
- odgovorna potrošnja i proizvodnja (SDG 12)
- mir, pravda i snažne institucije (SDG 16)

¹⁶ https://www.unipu.hr/_download/repository/2021-12-07-Istrazivacka_strategija_Sveucilista_2021-2026.pdf

¹⁷

https://www.unipu.hr/_download/repository/Izvjescje_rektora_o_rad_u_i_poslovanju_Sveucilista_Jurja_Dobrile_u_Puli_u_akademskoj_godini_2019.-2020.pdf

¹⁸ <https://sdgs.un.org/>

Paralelno s procesom ažuriranja strateških dokumenata, predlaže se **pokretanje procesa formiranja tijela nadležnog za provedbu ciljeva održivog razvoja** na razini Sveučilišta koje bi izradilo internu analizu doprinosa Sveučilišta ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, formuliralo ključne pravce djelovanja, koordiniralo djelovanje između sastavnica, mjerilo rezultate i tako dalje.

Primjeri dobre prakse

Sveučilište u Rijeci

[Strategija Sveučilišta u Rijeci 2021. - 2025.](#)¹⁹ u svojem trećem kvalitativnom cilju naslovljenom *Društveno odgovorno Sveučilište* naglašava sljedeće:

“Senzibiliziranje i djelovanje u skladu s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda nužno je obilježje odgovornih institucija. Prioritetni su ciljevi održivog razvoja Sveučilišta: zdravlje i blagostanje (cilj 3.), kvalitetno obrazovanje (cilj 4.) te zelene i plave politike s ciljem prevencije posljedica klimatskih promjena (ciljevi 1., 2., 6., 8., 13.).”

Senat Sveučilišta u Rijeci donio je krajem 2021. godine [Izjavu o prilagodbama i razvoju sveučilišnih politika i praksi u skladu s ciljevima održivog razvoja i klimatske neutralnosti](#)²⁰ u kojoj su između ostalog navedeni konkretni koraci u osnivanju i aktivnostima radne skupine za održivi razvoj i klimatsku neutralnost:

“Slijedom navedenog, ovom Izjavom Senat Sveučilišta u Rijeci, osigurava temelj za postupanje, i to:

- osnivanje interdisciplinarnе radne skupine za donošenje akcijskog plana i/ili mjera za održivi razvoj i klimatsku neutralnost Sveučilišta u Rijeci;
- izradu snimke stanja koja uključuje identificiranje dobrih praksi i potreba na sastavnicama i Sveučilištu;
- mapiranje postojećih kapaciteta u znanju, resursima i suradnjama koje mogu doprinijeti i/ili koje treba ostvariti u području navedenih djelovanja;
- identificiranje povezanih lokalnih, nacionalnih, europskih i globalnih strategija i politika te relevantnih dionika, uključujući lokalnu i regionalnu samoupravu te predstavnike gospodarstva i civilnog društva, radi usklađenog djelovanja i uspješnog transfera znanja;
- izradu akcijskog plana za doprinos ostvarenju navedenih ciljeva, uz prijedlog tijela koja bi osiguralo provedbu i praćenje predloženih mjera.”

Sveučilište u Rijeci također je na svojim [internetskim stranicama](#)²¹ učinilo dostupnim pregled svojeg djelovanja u pogledu ostvarivanja globalnih ciljeva održivog razvoja.

¹⁹ https://uniri.hr/wp-content/uploads/2021/04/Strategija_Sveucilista_u_Rijeci_2021.-2025.pdf

²⁰ https://uniri.hr/wp-content/uploads/2022/04/Izjava_ciljevi-odrzivog-razvoja-i-klimatska-neutralnost.pdf

²¹ <https://uniri.hr/o-sveucilistu/globalni-ciljevi-odrzivog-razvoja/>

Sveučilište u Splitu

[Strategija Sveučilišta u Splitu 2021. - 2025.](#)²² ciljeve održivog razvoja sadrži na svim razinama strateškog promišljanja: od vizije, strateških ciljeva pa sve do razine konkretnih zadataka. Strategija naročitu pažnju obraća načelima i ciljevima održivog razvoja u planiranim aktivnostima adaptacije objekata, organiziranju nastave, usmjeravanju istraživanja i tako dalje.

Slično kao i Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu na svojim [internetskim stranicama](#)²³ donosi pregled svojih aktivnosti i istaknute dobre prakse vezane uz sve ciljeve održivog razvoja.

Gothenburg Centre for Sustainable Development

Centar za održivi razvoj u Göteborgu u Švedskoj pripremio je alat za procjenu doprinosa ciljevima održivog razvoja nazvan [SDG Impact Assessment Tool](#)²⁴. Ovaj online besplatni alat pojedincima ili organizacijama omogućuje da u slobodnoj formi procijene svoje doprinose ostvarenju pojedinih SDG-ova i izoliraju mogućnosti i pravce budućeg djelovanja.

A.2. Politika sprječavanja diskriminacije i nasilja

U sklopu [cilja 4. održivog razvoja \(SDG 4\)](#)²⁵ – *Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja* u podcilju ili meti (eng. target) **4.a.** stoji sljedeće:

4.a – Izgraditi i unaprijediti obrazovne objekte koji su prilagođeni djeci, osobama s invaliditetom i ispunjavaju zahtjeve rodne ravnopravnosti, te omogućavaju sigurnu, nenasilnu, uključivu i učinkovitu obrazovnu okolinu za sve.

U funkciji izgradnje institucije koja svojim korisnicima, zaposlenima i javnosti pruža siguran, nenasilan, uključiv i učinkovit okoliš za učenje i rad, pisana politika sprječavanja diskriminacije i nasilja predstavlja formalni okvir koji omogućuje jasno određivanje željenih praksi i način njihova ostvarivanja. Uvidom u rezultate upitnika podijeljenog predstavnicima sastavnica Sveučilišta i pregledom internetskih stranica Sveučilišta, ustanovljeno je da u sklopu Sveučilišta zaposlenicima, studentima i javnosti ovakva pisana i javno dostupna politika trenutačno nije dostupna. Stoga, predlažemo u suradnji s predstavnicima sastavnica, zaposlenih, studenata i ostalih relevantnih skupina **izraditi pisanu politiku sprječavanja diskriminacije i nasilja** na razini čitavog Sveučilišta i njegovih sastavnica.

²²

<https://www.unist.hr/DesktopModules/EasyDNNNews/DocumentDownload.ashx?portalid=0&moduleid=2423&articleid=13730&documentid=6880>

²³ <https://www.unist.hr/sveuciliste/odrzivost>

²⁴ <https://sdgimpactassessmenttool.org/en-gb>

²⁵

<https://sdgs.un.org/sites/default/files/publications/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

Diskriminacija je definirana [Zakonom o suzbijanju diskriminacije](#)²⁶:

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom osigurava zaštita i promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, stvaraju se pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

(2) Diskriminacijom u smislu ovoga Zakona smatra se stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe po osnovi iz stavka 1. ovoga članka, kao i osobe povezane s njom rodbinskim ili drugim vezama.

(3) Diskriminacijom se smatra i stavljanje neke osobe u nepovoljniji položaj na temelju pogrešne predodžbe o postojanju osnove za diskriminaciju iz stavka 1. ovoga članka.

Iako je Sveučilište već kao javna institucija obavezana slijediti odredbe Zakona, smatramo da bi dodatni naponi na formuliranju politike sprječavanja diskriminacije i nasilja na Sveučilištu omogućilo sinergijski učinak, naročito u okviru promatranja ovog dokumenta i njegovih posljedica u kontekstu doprinosa cilju 4. održivog razvoja i njegovih podciljeva.

Politika sprječavanja diskriminacije i nasilja može sadržavati sljedeće elemente:

- svrhu dokumenta;
- definicije ključnih pojmova kao što su diskriminacija, nasilje, uznemiravanje i slično;
- nadležna tijela u slučaju prijave činova iz okvira politike;
- načine prijave diskriminacije;
- procedure postupanja u slučaju prijave činova iz okvira politike s naglaskom na zaštitu žrtava diskriminacije;
- načine educiranja relevantnih dionika o diskriminaciji i nasilju;
- mjerljive pokazatelje na koje se organizacija obvezuje, a koji pokazuju uspješnost provedbe antidiskriminacijske politike.

Kako bi se postigao željeni učinak i transparentnost, pisana politika treba biti javno dostupna zaposlenima i studentima (primjerice objavljena na internetskoj stranici organizacije).

²⁶ <https://www.zakon.hr/z/490/Zakon-o-suzbijanju-diskriminacije>

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine](#)²⁷
- [Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2019. godine](#)²⁸
- [UNESCO – Konvencija o borbi protiv diskriminacije u oblasti prosvjete](#)²⁹

Primjeri dobre prakse

Sveučilište u Splitu

Internetske stranice Sveučilišta u Splitu sadrže podstranicu naslovljenu [Zaštita dostojanstva](#)³⁰ na kojoj su predstavljene vrijednosti Sveučilišta u odnosu na sprečavanje diskriminacije, isključivanja, nametljivog ponašanja, uznemiravanja i zlostavljanja. Stranica također sadrži i osnovne definicije pojmova kao što su diskriminacija i nasilje, a sadrži i poveznicu na [Politiku protiv diskriminacije i uznemiravanja na Sveučilištu u Splitu](#)³¹ koju je Senat Sveučilišta donio 2021. godine.

Rudarsko geološko naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Rudarsko geološko naftni fakultet na svojim [internetskim stranicama](#)³² posjeduje *online* obrazac za anonimnu ili potpisanu prijavu spolnog uznemiravanja i diskriminacije koja se prosljeđuje Povjerenstvu za provođenje postupka zaprimanja prijava za spolno uznemiravanje i diskriminaciju. RGNF je također javno dostupnim učinio [Odluku o načinu postupanja i rada Povjerenstva za provođenje postupka zaprimanja prijava za spolno uznemiravanje i diskriminaciju na temelju spola](#)³³ kojim se definiraju ključni pojmovi spolnog uznemiravanja, diskriminacije, neželjenog ponašanja i definira okvire postupanja Povjerenstva.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Na svojim internetskim stranicama Filozofski fakultet u Splitu postavio je podstranicu

²⁷

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Nacionalni%20plan%20za%20borbu%20protiv%20diskriminacije%20za%20razdoblje%20od%202017.%20do%202022..pdf>

²⁸

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Akcijski%20plan%20za%20provedbu%20Nacionalnog%20plana%20za%20borbu%20protiv%20diskriminacije%20za%20razdoblje%20od%202017.%20do%202019.%20godine.pdf>

²⁹

https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/pdf/medjunarodni/konvencija_o_borbi_protiv_diskriminacije_u_oblasti_prosvjete_en.pdf

³⁰

<https://www.unist.hr/sveuciliste/zastita-dostojanstva>

³¹

https://www.unist.hr/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?language=hr-HR&EntryId=1878&Command=Core_Download&PortalId=0&TabId=1846

³²

<https://www.rgn.unizg.hr/hr/studiji/studenti-i-nastavnici/prijava-spolnog-uznemiravanja-i-diskriminacije>

³³

https://www.rgn.unizg.hr/images/2021/prijava/Odluka_o_na%C4%8Dinu_postupanja_i_rada_Povjerenstva_za_provo%C4%91enje_postupka_zaprimanja_prijava_za_spolno_uznemiravanje_i_diskriminaciju.pdf

Zaštita od diskriminacije i uznemiravanja koja na jednom mjestu sadrži poveznice na [Politiku sprječavanja diskriminacije i uznemiravanja](#)³⁴, [Protokol o postupanju i mjerama zaštite od diskriminacije i uznemiravanja](#)³⁵, [Povjerenstvo za zaštitu od diskriminacije](#), [Osoba za zaštitu dostojanstva radnika](#)³⁶ i slično.

Sveučilište Princeton, Sjedinjene Američke Države

Na internetskim stranicama Sveučilišta, u sklopu podstranice o uključenosti, dostupna je [Politika o diskriminaciji i/ili napastvovanju](#)³⁷ (Policy on Discrimination and/or Harassment) u sklopu koje su navedene definicije ključnih pojmova, mjere borbe protiv diskriminacije i obrane slobode govora, načini prijave neprikladnog ponašanja i tako dalje.

A.3. Izobrazba o borbi protiv diskriminacije i sprječavanju nasilja

Implementacijom preporuke iz točke A.2. i izradom pisane politike sprječavanja diskriminacije i nasilja, kao idući se logični korak nameće edukacija koja će pratiti provedbu politike, omogućiti njezinu efikasniju implementaciju i izobrazbu za izbjegavanje neželjenih oblika ponašanja u skladu s ciljevima sprječavanja diskriminacije i nasilja.

Preporuka je stoga – nastavno na politiku sprječavanja diskriminacije i nasilja ili neovisno o njoj – s relevantnim skupinama **provesti izobrazbu na temu borbe protiv diskriminacije i sprječavanja nasilja**. Edukacija može sadržavati pregled ključnih pojmova, zakonskog okvira i pružiti pozitivne i negativne primjere iz prakse. Preporučuje se da u navedenu izobrazbu budu uključeni svi relevantni dionici koji imaju potencijalan pozitivan i/ili negativan utjecaj na zaposlenike i studente UNIPU, odnosno osobe koje jesu ili bi mogle biti u poziciji “moći” u odnosu na druge dionike. Neki od dionika koji bi trebali biti uključeni u edukaciju:

- Uprava Sveučilišta i sastavnica;
- osobe koje upravljaju drugim zaposlenicima (voditelji timova, odjela, katedri, studije...);
- osobe koje sudjeluju u bilo kakvim oblicima izbora vezano za zaposlenike i/ili studente;
- osobe koje su u stalnom kontaktu sa studentima (nastavno i nenastavno osoblje) i ostali.

³⁴ http://inet1.ffst.hr/_download/repository/Politika_sprjecavanja_diskriminacije_i_uznemiravanja.pdf

³⁵

http://inet1.ffst.hr/_download/repository/Protokol_o_postupanju_i_mjerama_zastite_od_diskriminacije_i_uznemiravanja.pdf

³⁶ http://inet1.ffst.hr/_download/repository/Povjerenstvo_za_zastitu_od_diskriminacije%5B1%5D.pdf

³⁷ <https://inclusive.princeton.edu/addressing-concerns/policies/policy-discrimination-andor-harassment>

Primjeri dobre prakse

Europski sud za ljudska prava i Agencija Europske unije za temeljna prava

Europski sud za ljudska prava i Agencija Europske unije za temeljna prava pripremili su [Priručnik o europskom antidiskriminacijskom pravu](#)³⁸ koji može poslužiti kao odličan uvod u teme diskriminacije, uznemiravanja, zakonske okvire koji ih reguliraju i ostalo.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Na [internetskim stranicama](#)³⁹ Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nalaze se *online* edukacije na temu nediskriminacije s naglaskom na anti-diskriminacijsko zakonodavstvo, pojave diskriminacije kod zapošljavanja i na radu te primjere dobre prakse u promicanju jednakosti. Cilj je ovih edukacija informirati i osvijestiti sudionike o njihovoj odgovornosti za stvaranje radnog okruženja oslobođenog od diskriminacije i dužnosti zaštite dostojanstva radnika. Edukacije su prvenstveno namijenjene zaposlenicima sindikata koji pružaju pravnu pomoć, stručnjacima za ljudske potencijale, rukovoditeljima poduzeća i radničkim predstavnicima (povjerenici za zaštitu dostojanstva radnika, sindikalni predstavnici, članovi radničkih vijeća).

Online edukaciji moguće je pristupiti do 31.12.2022.

Pučka pravobraniteljica

[Vodič za prepoznavanje diskriminacije](#)⁴⁰ dostupan na internetskim stranicama pučke pravobraniteljice na jasan i pregledan način definira diskriminaciju, informira o načinima njezinog prepoznavanja, vrstama diskriminacije sukladno zakonskom okviru, načinima prijave diskriminacije itd.

A.4. Izobrazba o ciljevima održivog razvoja

Podcilj 4.7. cilja 4. održivog razvoja – *Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja* glasi:

Do 2030. godine osigurati da svi sudionici obrazovnog procesa steknu znanja i vještine potrebne za promicanje održivog razvoja i to, između ostalog, obrazovanjem za održivi razvoj i održiv način života, obrazovanjem o ljudskim pravima i rodnoj ravnopravnosti, promicanjem kulture mira i nenasilja, globalnog građanstva, poštivanjem kulturne raznolikosti i poštivanjem doprinosa kulture održivom razvoju.

³⁸ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1510-FRA_CASE_LAW_HANDBOOK_HR.pdf

³⁹ <https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/obavijest-o-provedbi-online-edukacija-o-nediskriminaciji/1053>

⁴⁰ <https://www.ombudsman.hr/wp-content/uploads/2022/03/Vodic-za-prepoznavanje-diskriminacije-Dan-nulte-diskriminacije-2022..pdf>

Analizom rezultata upitnika koji su ispunili predstavnici sastavnica te izvješća o radu rektora Sveučilišta ustanovljeno je da su teme vezane uz ciljeve održivog razvoja prisutne u obrazovnom procesu koji se provodi na Sveučilištu, međutim, ne postoji sustavan plan njihovog uključivanja u obrazovne procese, pa se uočeni naponi više čine rezultatom osobnih inicijativa, nego organiziranog djelovanja Sveučilišta. Sveučilišno tijelo za provedbu ciljeva održivog razvoja čije smo osnivanje predložili u preporuci A.1. u sklopu svojeg područja djelovanja moglo bi se baviti i uključivanjem ciljeva održivog razvoja u obrazovne procese na Sveučilištu.

Kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati i omogućila organska implementacija načela održivog razvoja u postojeće obrazovne procese, neophodno je o načelima i ciljevima održivog razvoja educirati relevantne dionike. Naša je preporuka sa zaposlenicima Sveučilišta i sastavnica **organizirati edukaciju o ciljevima održivog razvoja** te s relevantnim dionicima potaknuti raspravu o načinima njihove implementacije u obrazovni proces.

Edukacijom zaposlenih o ciljevima održivog razvoja omogućuju se preduvjeti za samostalno djelovanje nosioca obrazovnog procesa u smislu slobodnog odabira načina na koje je u okviru pojedinih sastavnica, katedri ili kolegija moguće implementirati teme obrazovanja za održivi razvoj i održiv način života, obrazovanja o ljudskim pravima i rodnoj ravnopravnosti, promicanja kulture mira i nenasilja, globalnog građanstva, itd.

Edukacija o održivom razvoju može sadržavati pregled 17 ciljeva održivog razvoja u sklopu Agende 2030, pregled odabranih podciljeva/meta koji su relevantni za dionike uključene u rad Sveučilišta i uključivati radionicu u kojoj uključeni mogu predstaviti vlastite ideje za implementaciju ciljeva održivog razvoja u svoje svakodnevno djelovanje, odnosno predstaviti nove aktivnosti kojima bi Sveučilište moglo doprinijeti ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [UNESCO – Education for Sustainable Development Goals Learning Objectives](#)⁴¹
- [UN – Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development](#)⁴²
- [Hrvatsko društvo za Ujedinjene narode – Globalni ciljevi održivog razvoja u EU i Hrvatskoj](#)⁴³
- [Directorate-General for Structural Reform Support \(Europska komisija\) – Managing the Implementation of the SDGs](#)⁴⁴

⁴¹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

⁴²

<https://sdgs.un.org/sites/default/files/publications/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

⁴³ <http://una-croatia.org/wp-content/uploads/2018/12/GLOBALNI-CILJEVI-ODR%C5%BDIVOG-RAZVOJA-U-HRVATSKOJ-FINALNO.pdf>

⁴⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ht0521234enn.en_.pdf

Primjeri dobre prakse

ODRAZ – Održivi razvoj zajednice

Organizacija civilnog društva ODRAZ – Održivi razvoj zajednice na internetskim je stranicama učinila dostupnom svoju publikaciju [Novi izazov – Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.](#)⁴⁵ u kojoj predstavljaju kontekst nastanka Agende 2030 Ujedinjenih naroda i 17 ciljeva održivih razvoja te čitateljima na pregledan način daju uvid u same ciljeve.

Također, na svojem Youtube kanalu, ODRAZ je učinio dostupnom kratku video prezentaciju [Što je to održivi razvoj?](#)⁴⁶

Hrvatska udruga poslodavaca

Na internetskim stranicama Hrvatske udruge poslodavaca dostupan je dokument [Ciljevi održivog razvoja](#)⁴⁷ koji sadrži prijevod svih ciljeva održivog razvoja i podciljeva na hrvatski jezik.

AktivniST

Poduzetnički centar Split u suradnji sa Studentskim poduzetničkim inkubatorom Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu provodi projekt [AktivniST](#)⁴⁸ s ciljem osposobljavanja mladih osoba za aktivno građanstvo, socijalno poduzetništvo i zapošljavanje na fleksibilnom tržištu rada i u sklopu njega provodi ciklus edukacija o ciljevima održivog razvoja UN-ove Agende 2030.

A.5. Analiza uključenosti nacionalnih manjina u studentsku populaciju

Prema podacima iz [popisa stanovništva](#)⁴⁹ Državnog zavoda za statistiku održanog 2021. godine, u Istarskoj županiji živi 195.237 stanovnika, od čega se 149.152, odnosno 76,40% izjašnjava Hrvatima. Predstavници manjina poredani su po udjelu: Talijani (5,01%), Srbi (2,96%), Bošnjaci (2,48%), Albanci (1,05%), Slovenci (0,78%), Romi (0,27%), Crnogorci (0,27%) i tako dalje.

Slijedom navedenog, praćenje studentske populacije po nacionalnoj pripadnosti čini se naročito važnim u smislu usporedbe udjela manjina u stanovništvu Republike Hrvatske i Istarske županije u odnosu na studentsku populaciju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Primjerice, u okviru [Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027.](#)⁵⁰ Vlade

⁴⁵ https://www.odraz.hr/wp-content/uploads/2020/03/globalni-ciljevi_or_final_web.pdf

⁴⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=qf801GtYUC8>

⁴⁷ <https://www.hup.hr/EasyEdit/UserFiles/Global%20Compact/sdg-ciljevi-i-targeti.pdf>

⁴⁸ <https://www.pcst.hr/aktivnist/>

⁴⁹ <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

⁵⁰ <https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/NPUR%202021-2027/Nacionalni%20plan%20za%20uklju%C4%8Divanje%20Roma%202021-2027.pdf>

Republike Hrvatske jedan je od ključnih razvojnih smjerova rad na povećavanju stupnja visokoškolskog obrazovanja u romskoj populaciji.

U svrhu prikupljanja podataka o udjelu predstavnika manjina u studentskoj populaciji i prepoznavanja eventualnih diskrepancija u odnosu na udjele u općoj populaciji, preporučamo **sustavno prikupljanje podataka i provođenje analize studentske populacije po nacionalnoj pripadnosti**. Prikupljeni podaci mogu biti osnova za daljnje oblikovanje politika koje će omogućiti jednak pristup obrazovanju svima, neovisno o njihovom nacionalnom podrijetlu ili specifičnim životnim okolnostima, u skladu s vrijednostima izraženima u cilju 4. održivog razvoja. Isto tako, sustavno bavljenje ovom temom Sveučilište će uspostaviti kao proaktivnu instituciju spremnu na integraciju posebno ranjivih skupina (primjerice romske manjine) sa svim njihovim specifičnostima i eventualno potrebnim prilagodbama koje bi omogućile njihovu veću uključenost u sve društvene sfere u Republici Hrvatskoj.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske – Uključivanje Roma u Hrvatsko društvo: Obrazovanje i zapošljavanje](#)⁵¹
- [Nacionalna skupina za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja – Podzastupljene i ranjive skupine u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj](#)⁵²

A.6. Evaluacija sustava stipendiranja ciljanih skupina

Podcilj 4.5 cilja 4. održivog razvoja jest:

Do 2030. godine, ukloniti nejednakosti između spolova u odnosu na obrazovanje i osigurati jednaku dostupnost svim razinama obrazovanja i strukovne izobrazbe za ranjive osobe, uključujući osobe s invaliditetom, autohtone narode i djecu u ranjivom položaju.

Jedan od načina uklanjanja nejednakosti u pristupu obrazovnim uslugama sustav je stipendiranja kojima se nastoje prevladati razlike u financijskim mogućnostima pojedinaca za pohađanje visokoškolskog obrazovanja. Univerzalan sustav praćenja stipendiranja mogao bi pomoći u efikasnoj alokaciji resursa i ciljanom fokusiranom djelovanju Sveučilišta i njegovih sastavnica u smjeru uključivanja predstavnika pojedinih ranjivih skupina kao što su studenti s invaliditetom ili predstavnici manjina. Stoga, naša je preporuka da Sveučilište izvrši **evaluaciju sustava stipendiranja na razini Sveučilišta i pojedinih sastavnica**. Evaluacija postojećih

51

https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Ukljucivanje%20Roma%20u%20hrvatsko%20drustvo_obrazovanje%20i%20zaposljavanje.pdf

52

<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/VisokoObrazovanje/RazvojVisokogObrazovanja/Podzastupljene%20i%20ranjive%20skupine%20u%20visokom%20obrazovanju%20u%20Republici%20Hrvatskoj.pdf>

mjera stipendiranja može biti oblikovana podacima prikupljenima kroz analizu studentske populacije po nacionalnoj pripadnosti koju smo predložili u točki A.5.

Sukladno nalazima [Smjernica za unapređenje sustava potpore studentima s invaliditetom u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj](#)⁵³ valja imati na umu potencijalna ograničenja u korištenju sustava stipendiranja ranjivih skupina koje je neophodno vezivati uz kriterije uspješnosti ne bi li se izbjegla stigmatizacija i stvaranje negativnih osjećaja prema ciljanim skupinama od strane ostalih studenata.

Osobe s invaliditetom predstavljaju značajne dionike u funkcioniranju UNIPU, bilo kao studenti bilo kao zaposlenici.

U kontekstu osiguravanja održivog razvoja organizacije preporučamo:

1. **Pratiti udio studenata s invaliditetom u studentskoj populaciji po sastavnicama i analiza njihovog položaja** uključujući pitanja njihovih potreba, specifičnih problema i ograničenja, što im je neophodno mijenjati u kontekstu obrazovanja ili ostalih aspekata studentskog života i slično;
2. **Provesti sa zaposlenima svih sastavnica treninge vezane uz rad sa studentima s invaliditetom** s fokusom na prepoznavanje vrsta invaliditeta, poticanje i prednosti raznolikosti te osnovnih načina prilagodbe obrazovnog procesa i osiguravanje razumne prilagodbe sukladno specifičnostima pojedinih sastavnica.;
3. **Provesti sa zaposlenima treninge vezane za rad s kolegama s invaliditetom i poticanje raznolikosti;**
4. **Provesti evaluaciju prilagođenosti UNIPU za studente i zaposlene s invaliditetom te implementirati preporuke za osiguravanje razumne prilagodbe studentima i zaposlenicima s invaliditetom.**

Napominjemo da su pitanja prilagođenosti i preporuka vezane za osobe s invaliditetom detaljno opisana u zasebnom dokumentu pod nazivom *Plan pristupačnosti prostora, procedura i politika UNIPU u odnosu na osobe s invaliditetom*.

A.7. Rodna/spolna struktura studentske populacije i zaposlenih te razlike u plaćama

Rodna ravnopravnost tema je **5. cilja održivog razvoja** u sklopu Agende 2030 Ujedinjenih naroda kojim se namjerava **postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke**. U njegovim podciljevima 5.1. i 5.5. stoji:

53

<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/VisokoObrazovanje/RazvojVisokogObrazovanja/Smjernice%20za%20unapre%C4%91enje%20sustava%20potpore%20studentima%20s%20invaliditetom%20u%20visokom%20obrazovanju%20u%20Republici%20Hrvatskoj.pdf>

- 5.1 – Iskorijeniti sve oblike diskriminacije svih žena i djevojaka svuda u svijetu;
5.5 – Osigurati ženama potpuno i stvarno sudjelovanje i jednake mogućnosti zapošljavanja na rukovodećim mjestima na svim razinama odlučivanja u političkom, gospodarskom i javnom životu.

Da bi Sveučilište efikasno doprinijelo ostvarivanju cilja 5. održivog razvoja i njegovih podciljeva, a naročito podciljeva 5.1. i 5.5. kao prvi se korak nameće potreba prikupljanja ažurnih i točnih podataka koji će pružiti temelj za daljnje usmjereno djelovanje. Podaci o zastupljenosti spolova u studentskoj populaciji i među zaposlenima jesu dostupni u službenim evidencijama Sveučilišta, no dodatan iskorak bio bi da same sveučilišne sastavnice detaljnije obrađuju i sustavno analiziraju podatke.

U sklopu [Strategije za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.](#)⁵⁴ Europske komisije stoji:

Udio žena među osobama koje studiraju i ostvaruju karijeru u području IKT-a u EU-u iznosi samo 17%, a među osobama s diplomom iz područja STEM-a samo 36%, unatoč činjenici da djevojčice postižu bolje rezultate u digitalnoj pismenosti.

Prikupljanjem i analizom podataka o udjelima žena u studentskoj populaciji Sveučilišta moglo bi se doći do vrijednih saznanja o podzastupljenosti ili prezastupljenosti žena u određenim područjima i omogućiti planiranje mjera koje bi bile usmjerene otklanjanju eventualnih diskrepancija ukoliko su one ustanovljene kao disfunkcionalne za Sveučilište i društvo u cjelini.

Neke od pozitivnih posljedica sustavne brige o zastupljenosti studentica su:

- prepoznavanje studija koje treba dodatno promovirati prema populaciji djevojaka;
- prilagodbe u načinima promoviranja postojećih studija;
- pokretanje novih studija.

Prikupljanje i adekvatna analiza te ciljano korištenje navedenih podataka osim kod studenata naročito je važno i u pogledu zaposlenih, odnosno analize udjela žena na rukovodećim pozicijama te njihove razlike u plaćama. Stavak 4, Članka 14. Zakona o rodnoj ravnopravnosti glasi:

(4) Na svim razinama odgoja i obrazovanja primjereno će se brinuti o ujednačenoj zastupljenosti po spolu u učeničkoj i studentskoj populaciji, a sve odgojno-obrazovne ustanove će posebnu pozornost posvetiti ujednačenoj zastupljenosti obaju spolova u upravljačkim strukturama.

Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. Europske komisije u drugu ruku zaključuje:

Kad su dostupne informacije o razinama plaća, lakše je otkriti razlike i diskriminaciju. Zbog nedostatka transparentnosti mnoge žene ne znaju ili ne mogu dokazati da su potplaćene.

⁵⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

Navedene podatke moguće je obogatiti prikupljanjem iskustava samih studenata i zaposlenika. Upitnik namijenjen studenticama i studentima, zaposlenicama i zaposlenima može prikupiti dojmove o zastupljenosti rodne neravnopravnosti na Sveučilištu, omogućiti izražavanje vlastitih pozitivnih ili negativnih iskustava i ostale povezane teme kao što je primjerice diskriminacija zbog neheteroseksualnih životnih stilova i slično.

Naša je preporuka stoga provesti i javno objaviti:

- **rodnu/spolnu analizu studentske populacije i zaposlenih** po sastavnicama,
- **rodnu/spolnu analizu zaposlenih ovisno o vrstama radnih mjesta**, naročito rukovodećih pozicija,
- **rodnu/spolnu analizu razlike u plaćama** i
- provesti **upitnik među studentskom populacijom i zaposlenima** o temama rodne tematike, diskriminaciji ovisno o spolu/rodu, seksualnom opredjeljenju i sl.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [*Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025. Europske komisije*](#)⁵⁵
- [*Gender Aware Education and Teaching in Stem Collection of Resources and Best Practices*](#)⁵⁶

Primjeri dobre prakse

Sveučilište u Sunderlandu, Ujedinjeno Kraljevstvo

[Internetske stranice](#)⁵⁷ Sveučilišta u Sunderlandu sadrže opsežan izvještaj o razlikama u plaći između muškaraca i žena zaposlenih na sveučilištu od 2003. do 2021. godine sukladno [zakonskoj obavezi](#)⁵⁸ u Ujedinjenom Kraljevstvu koja propisuje da su poslodavci s 250 ili više zaposlenih obvezni godišnje izvještavati o razlikama u plaći između muškaraca i žena. Promatrajući podatke Sveučilišta u Sunderlandu, možemo zamijetiti godišnje smanjenje razlike u plaćama na razini Sveučilišta, ali i na nacionalnoj razini.

Sveučilište u Leicesteru, Ujedinjeno Kraljevstvo

[Sveučilište u Leicesteru](#)⁵⁹ svoju je obavezu godišnjeg izvještavanja o razlikama u plaći izvršilo pripremom opsežnog .pdf dokumenta koji osim statističkih podataka pruža informacije o mogućim razlozima razlika u plaćama u svojoj organizaciji, poduzetim koracima za njihovo smanjenje, planovima djelovanja i slično.

⁵⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

⁵⁶ https://www.gender4stem-project.eu/fileadmin/files/documents/Deliverables/Gender4STEM_Final_Booklet.pdf

⁵⁷ <https://www.sunderland.ac.uk/about/equality-diversity-inclusion/gender-pay-gap/>

⁵⁸ <https://www.gov.uk/guidance/who-needs-to-report-their-gender-pay-gap>

⁵⁹ <https://le.ac.uk/-/media/uol/docs/about-us/equalities/equalities-data/erd00053-gender-pay-gap-2021.pdf>

A.8. Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova

U Članku 11. [Zakona o ravnopravnosti spolova](#)⁶⁰ stoji:

- (1) Tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države obvezna su primjenjivati posebne mjere i donijeti planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.
- (2) Tijela iz stavka 1. ovoga članka svake četiri godine donose planove djelovanja iz djelokruga svoje nadležnosti na osnovi analize položaja žena i muškaraca, utvrđuju razloge za uvođenje posebnih mjera, ciljeve koje treba postići, način provedbe i metode nadziranja provedbe.
- (3) Sastavni dio planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova čini plan provedbe aktivnosti vezanih uz mjere Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova iz nadležnosti tijela i djelatnosti pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Planove djelovanja iz stavka 1. ovoga članka prethodno odobrava Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske.
- (5) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge pravne osobe i obrtnici koji zapošljavaju više od 20 zaposlenih obvezne su u svoje opće akte unijeti antidiskriminacijske zakonske odredbe i mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova.
- (6) Socijalni partneri su obvezni pri kolektivnom pregovaranju i u kolektivnim ugovorima na svim razinama poštivati odredbe ovoga Zakona i mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Tekst [Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015.](#)⁶¹ ravnopravnost spolova definira na sljedeći način: “Ravnopravnost spolova znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnoga života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.”

Sukladno pravnim okvirima iz stavaka 1. i 5. Članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova naša je preporuka pripremiti i na jednostavan i vidljiv način učiniti dostupnim **plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova** na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli i u **svoje opće akte unijeti antidiskriminacijske zakonske odredbe i mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova.**

Ove su akcije u skladu s podciljem 5.c. cilja 5. održivog razvoja:

⁶⁰ <https://www.zakon.hr/z/388/Zakon-o-ravnopravnosti-spolova>

⁶¹ https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/preuzimanje/biblioteka-ona//Publikacija_Nacionalna%20politika%20za%20ravnopravnost%20spolova%202011.-2015.pdf

5.c – Usvajati i ojačati zdrave politike i primjenjivo zakonodavstvo za promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica na svim razinama.

Akcije preporučene u točki A.7. pružaju pregled situacije koji je dobra osnova za ciljano djelovanje u okviru pripreme plana djelovanja i korekcije općih akata.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [*Nacionalna politika za ravnopravnost spolova 2011.-2015.*](#)⁶²
- [*UN-ova Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*](#)⁶³
- [*Europska komisija - Horizon Europe Guidance on Gender Equality Plans*](#)⁶⁴
- [*Europski institut za ravnopravnost spolova - Gender Equality in Academia and Research - GEAR tool*](#)⁶⁵

Primjeri dobre prakse

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na svojim je internetskim stranicama učinilo dostupnim [*Plan rodne ravnopravnosti 2022. – 2026.*](#)⁶⁶ u koji je uključena analiza podataka o odnosu broja muškaraca i žena na Sveučilištu i povezalo svoje strateške planove s ciljevima održivog razvoja Agende 2030.

Sveučilište u Splitu je na svojim internetskim stranicama učinilo dostupnim [*Plan rodne ravnopravnosti 2021.-2027.*](#)⁶⁷

Sveučilište u Rijeci

Na internetskim stranicama Sveučilišta dostupni su [*Plan rodne ravnopravnosti Sveučilišta u Rijeci 2021. – 2025.*](#)⁶⁸ i knjižica Smjernica za prevenciju i djelovanje u slučaju spolnog uznemiravanja

Sveučilište u Zadru na svojim internetskim stranicama posjeduje javno dostupan [*Plan ravnopravnosti spolova Sveučilišta u Zadru 2022. – 2026.*](#)⁶⁹

⁶²https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/preuzimanje/biblioteka-ona/Publikacija_Nacionalna%20politika%20za%20ravnopravnost%20spolova%202011.-2015.pdf

⁶³https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/preuzimanje/biblioteka-ona/UN%20Konvencija%20o%20uklanjanju%20svih%20oblika%20diskriminacije%20C5%BEena_%203%20izdanje.pdf

⁶⁴<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ffcb06c3-200a-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-232129669>

⁶⁵ <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gear>

⁶⁶ <https://www.ffos.unios.hr/wp-content/uploads/2022/03/Plan-rodne-ravnopravnosti-Sveuc.-u-Osijeku-HRV.pdf>

⁶⁷ https://www.unist.hr/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?language=hr-HR&EntryId=1970&Command=Core_Download&PortalId=0&TabId=1515

⁶⁸ https://uniri.hr/wp-content/uploads/2022/09/UNIRI_plan_rodne_ravnopravnosti_HR_2022_final-1.pdf

⁶⁹ https://www.unizd.hr/Portals/0/doc/doc_pdf_dokumenti/strategije/Plan%20ravnopravnosti%20spolova%20-%20Senat%20-%20veljaca%202022.pdf?ver=6Z0SRXVXs6I%3D

A.9. Izobrazba o ravnopravnosti spolova

U stavku 2, Članka 3. Zakona o ravnopravnosti spolova stoji:

(2) Državna tijela, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima, obrazovne i znanstvene institucije te pravne osobe u pretežitom vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna su provoditi programe izobrazbe o ravnopravnosti spolova za svoje djelatnike/ce.

Navedeni zakonski okvir u cijelosti je u skladu sa ciljem 5. održivog razvoja kojim se nastoji postići jednakost spolova i osnažiti djevojke i žene. Izobrazba o ravnopravnosti spolova zajedno s ostalim mjerama navedenima u zakonskim okvirima, ali i u primjerima dobre prakse, predstavljaju teorijski okvir kroz koji se relevantni dionici mogu informirati o svojim pravima, pravima drugih i zajednički raditi na ostvarivanju jednakosti i jednakih mogućnosti.

Nаша je preporuka na temelju podataka prikupljenih u okviru akcija iz točke A.7. i u skladu s planovima djelovanja iz preporuke A.8. sa zaposlenima svih sastavnica **provesti program izobrazbe o ravnopravnosti spolova**.

Navedeni program izobrazbe može sadržavati elemente kao što su:

- nacionalni zakonski okvir;
- međunarodni dokumenti i povelje;
- pozitivni i negativni primjeri iz prakse;
- razmjena mišljenja i prijedlozi unaprijeđenja ravnopravnosti na Sveučilištu;
- razvoj ideja za izradu budućeg plana ravnopravnosti spolova UNIPU.

Sukladno članku 3, stavku 1. Zakona o ravnopravnosti spolova (2008.) za svaku novu aktivnost (uvođenje novih kolegija, studija, odluka i politika, razvoj projekta, programa i sl.) UNIPU kao javna organizacija ima obvezu **izraditi Procjenu učinka na spolove** kako bi se sagledala rodna pitanja. Ovo uključuje analizu i procjenu učinaka ciljeva i mjera na spolove te načelo ravnopravnosti žena i muškaraca pri planiranju i implementaciju novih aktivnosti u organizaciji. Predmet procjene su:

- analiza potreba,
- analiza ciljeva,
- analize ciljnih skupina,
- planiranje aktivnosti,
- planiranje komunikacije
- dobra praksa u odnosu na status, životne uvjete, potrebe i očekivanja različitih spolova.

Navedenu procjenu obvezna su provesti sva javna tijela, jedinice lokalne i područne uprave i samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i pravne osobe u većinskom državnom vlasništvu kako bi se postigla istinska jednakost između muškaraca i žena. Ako su dostupni, treba prikupiti statističke podatke razdvojene po spolu, kvalitativne analize i podatke iz istraživanja o ovoj temi. Razdvojeni statistički podaci i podaci iz istraživanja pružaju detaljnije podatke o potrebama, problemima i očekivanjima ciljnih skupina, zahvaljujući čemu nove aktivnosti mogu bolje odgovoriti na različite potrebe i životne situacije ciljnih skupina te tako povećati učinkovitost projektnih mjera.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske - Kako prepoznati spolnu diskriminaciju u praksi i kako se od nje zaštititi - Vodič za sindikalne povjerenike/ce i pravnik/ce](#)⁷⁰
- [Doc. dr. sc. Snježana Vasiljević - Mala škola antidiskriminacije \(prezentacija\)](#)⁷¹

Primjeri dobre prakse

Sveučilište u Rijeci

Radna skupina eksperata i studenata na Sveučilištu u Rijeci pripremila je i na internetskim stranicama objavila [Smjernice za prevenciju i djelovanje u slučajevima spolnog uznemiravanja na Sveučilištu u Rijeci](#)⁷² s ciljem da se svakome na Sveučilištu olakša prepoznavanje spolnog uznemiravanja i neprimjerenog postupanja, a posebice u smislu prijavljivanja spolnog uznemiravanja, primanja i pružanja potrebne psihološke i druge institucijske podrške te učinkovitijeg djelovanja u sprječavanju spolnog uznemiravanja i zaštiti njegovih žrtava.

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

U sklopu aktivnosti regionalnog projekta "Uvođenje rodno osviještenih politika u visoko obrazovanje/University and Gender Mainstreaming – UNIGEM" 30. lipnja 2022. godine na Pravnom fakultetu u Zagrebu održana je [radionica za nastavno i administrativno osoblje te za studentice i studente](#)⁷³ Pravnog fakulteta u Zagrebu na kojoj su raspravljani modaliteti unapređenja rodne ravnopravnosti i suzbijanja rodno uvjetovane diskriminacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

⁷⁰ <https://www.nhs.hr/img/foto/banneri/kako-prepoznati-diskriminaciju-u-praksi-web.pdf>

⁷¹

https://www.pravo.unizg.hr/_download/repository/JMM_web_2/JMM%20web/Mala%20skola%20antidiskriminacije_Vasiljevic.pdf

⁷² https://uniri.hr/wp-content/uploads/2021/07/UNIRI_sigurno-mjesto_smjernice.pdf

⁷³ https://www.pravo.unizg.hr/plus/novosti/naslovna_stranica?@=8phs

A.10. Studentska praksa, alumni i evaluacija sveučilišnih programa u odnosu na potrebe tržišta rada

U sklopu cilja 8. održivog razvoja - Promovirati uključiv i održiv gospodarski rast, punu zaposlenost i dostojanstven rad za sve, između ostaloga, nalaze se sljedeći podciljevi:

- 8.3 – Promicati razvojno orijentirane politike koje podržavaju proizvodne aktivnosti, stvaranje dostojanstvenih poslova, poduzetništvo, kreativnost i inovativnost te potiču osnivanje i rast mikro, malih i srednjih poduzeća, između ostalog i putem pristupa financijskim uslugama;
- 8.6 – Do 2020. godine, znatno smanjiti udio mladih koji nisu zaposleni, niti su u procesu obrazovanja ili osposobljavanja.

Zabilježeno povećanje broja studenata na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli doprinosi podcilju 8.6. kroz veći zahvat populacije koja ulazi u visokoškolski obrazovni proces, povećavajući time mogućnost za zaposlenje mladih u vrstama zaposlenja koja iziskuju visoku stručnu spremu u Hrvatskoj ili inozemstvu. Cilj 8.3. koji se između ostaloga bavi promoviranjem poduzetništva relevantan je za djelovanje Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli neposredno kroz studijski program [Management i poduzetništvo](#)⁷⁴ koji se realizira kroz: “predavanja, seminare i radionice, vježbe, samostalne zadatke, konzultacije, mentorski rad i terensku nastavu, koja je prvenstveno usmjerena na upoznavanje studenata s dobrom poslovnom praksom, ali i s razvijenom institucionalnom podrškom poduzetnicima i gospodarstvenicima regije.”

Na razini Sveučilišta, studentima je olakšano pronalaženje studentske prakse internetskom podstranicom “[Ponuda stručne prakse](#)”⁷⁵ koja na pregledan način nudi popis stručnih praksi, većinom u inozemstvu, čime se facilitira međunarodna razmjena i prikupljanje iskustava iz drugih nacionalnih sustava. UNIPU također posjeduje i [Centar za razvoj karijera](#)⁷⁶ koji asistira u svim fazama istraživanja, planiranja i razvijanja karijere studenata te djeluje kao posrednik između studenata i poslodavca. Centar za razvoj karijera nastoji pridonijeti promjeni postojećih trendova, upoznati studente s mogućnostima kojima raspolažu po završetku studija i specifičnostima poslovanja.

Međutim, osim međunarodnog povezivanja, za razvoj lokalne zajednice, ali i nacionalnog okruženja, iznimno je važna komunikacija Sveučilišta s poslodavcima s područja Hrvatske, a posebice Istre i Primorsko goranske županije kao primarnog tržišta za zapošljavanje studenata UNIPU. Odrađivanje stručne prakse koje se u nekom obliku i udjelu održava kroz instituciju studentskog rada, svakako bi moglo biti osnaženo sustavnim praćenjem ove vrste djelovanja na razini Sveučilišta. UNIPU na svojim internetskim stranicama u sklopu Centra za razvoj

⁷⁴ https://fet.unipu.hr/fet/studijски_programi/sveucilisni_diplomski_studiji/management

⁷⁵ https://www.unipu.hr/međunarodna-suradnja/ponuda_strucne_prakse

⁷⁶ <https://www.unipu.hr/karijere>

karijera posjeduje podstranicu posvećenu [Stručnim praksama](#)⁷⁷ koja sadrži popis poslodavaca partnera Sveučilištu na programu.

Prikupljanje povratnih informacija od poslodavaca, ali i studenata na stručnoj praksi omogućila bi se konstrukcija baze znanja za nadogradnju postojećih studijskih programa. Ovakva vrsta podataka, osim kod aktualnih studenata, iznimno je korisna kod završenih studenata (alumni) koji su proveli neko vrijeme na nacionalnom i inozemnom tržištu rada. Povratne informacije od alumnijske o njihovom radnom statusu, vrsti zaposlenja, dodatnim edukacijama koje su u međuvremenu završili, znanjima koja smatraju da su im bila korisna, znanjima koja su im nedostajala u praktičnom radu i slično predstavljaju važne podatke na kojima se također mogu temeljiti nadogradnje aktualnih programa ili zasnivanje novih.

Preporuča se na razini Sveučilišta uspostaviti **sustav razvoja i praćenja studentske prakse na svim sastavnicama**, prikupljanja povratnih informacija od studenata i poslodavaca, uspostavljanje **sustava praćenja alumnijske te umrežavanja alumnijske s trenutnim studentima** kroz **osnivanje alumni kluba** te **evaluacija postojećih studijskih programa** u odnosu na aktualne potrebe na tržištu rada.

Dodatne preporuke:

- provesti **analizu potreba i stavova poslodavaca vezano uz spremnost i mogućnosti suradnje u organizaciji stručne prakse**;
- **uvesti mentorski sustav** koji će omogućiti suradnju i razmjenu znanja između poslodavaca (posebice alumnijske);
- **edukacija mentora kod poslodavaca za rad sa studentima**;
- **razviti sustav praćenja dobrih praksi i njihovo javno objavljivanje**.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Dr.sc.Valerija Botrić, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2017, Studija o stručnoj praksi u visokom obrazovanju](#)⁷⁸
- [Strategija cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u Republici Hrvatskoj 2016. - 2020](#)⁷⁹

Primjeri dobre prakse

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Agronomski fakultet na svojim je internetskim stranicama postavio [Burzu stručne prakse](#)⁸⁰ - Aplikaciju za administrativno vođenje stručne prakse i povezivanje studenata i poslodavaca te za studente pripremio pregledan hodogram aktivnosti pri obavljanju stručne prakse.

⁷⁷ <https://www.unipu.hr/karijere/studenti>

⁷⁸

<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Obrazovanje/VisokoObrazovanje/RazvojVisokogObrazovanja//Studija%20o%20stru%C4%8Dnoj%20praksi%20u%20visokom%20obrazovanju.pdf>

⁷⁹ <http://www.kvalifikacije.hr/sites/default/files/documents-publications/2017-05/Strategija%20CPU%20i%20razvoja%20karijere%20u%20RH%202016.-2020..pdf>

⁸⁰ <https://www.agr.unizg.hr/hr/group/127/Stru%C4%8Dna+praksa>

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Filozofski fakultet proveo je istraživanje o radnim karijerama bivših studenata i nalaze objavio na svojim [internetskim stranicama](#)⁸¹.

A.11. Studentske udruge

Na internetskim stranicama Sveučilišta dostupan je [pregled studentskih udruga i projekata studenata](#)⁸². Trenutačno su na stranicama popisane udruge:

- Udruga studenata Filozofskog fakulteta u Puli,
- Klub studenata povijesti - ISHA (International Students of History Association) Pula,
- Klub studenata kroatistike,
- Studentska udruga Pula (SUP),
- Klub studenata harmonike,
- IAESTE

te studentske novine “Cenzura” i časopis studenata povijesti “Epulon”.

Predstavljanje studentskih udruga aktivnih na Sveučilištu na njegovim internetskim stranicama predstavlja značajan doprinos njihovoj vidljivosti i potvrdi rada studenata na udruživanju u organizacijama civilnog društva. Rezultati upitnika koji su ispunili predstavnici sastavnica daju međutim zaključiti da na pojedinim sastavnicama ne postoji povezanost studentskih udruga sa tijelima sastavnica ili samog Sveučilišta. Stoga, naša je preporuka **evaluirati rad studentskih udruga na Sveučilištu**, provesti njihovu kategorizaciju, otvoriti dijalog s njihovim predstavnicima, istražiti njihove ciljeve i potrebe i **osmisliti akcije koje će unaprijediti (samo)organiziranje studenata u organizacijama civilnog društva na Sveučilištu**, naročito u smislu aktivnosti vezanih za ciljeve održivog razvoja. Mogućnost financiranja povezivanja organizacija civilnog društva i javnih obrazovnih institucija iz EU izvora (posebice ESF) omogućava suradnju u području razvoja i provedbe zajedničkih projekata usmjerenih na znanstveno istraživački rad, povećanje obrazovnih kapaciteta i resursa, podršku studentima pri karijernom usmjeravanju i povećanju zapošljivosti, razvoj inovativnih obrazovnih inicijativa i slično. Preporučuje se **prokativni stav prema suradnji s studentskim udrugama** sa svrhom uključivanja dodatnih relevantnih dionika u proces ostvarivanja ciljeva održivog razvoja na Sveučilištu, odnosno formuliranje uključivih procesa koji omogućuju implementaciju ideja s različitih razina odlučivanja i iz različitih iskustvenih konteksta.

⁸¹ <https://web2020.ffzg.unizg.hr/blog/2022/03/18/rezultati-istrazivanja-o-radnim-karijerama-bivsih-studenata-filozofskog-fakulteta-sveucilista-u-zagrebu/>

⁸² https://www.unipu.hr/studenti/studentske_udruga_i_projekti_studenata

A.12. Energetska učinkovitost i korištenje resursa

Cilj 12. održivog razvoja posvećen je uspostavljanju **održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje**. Djelovanje UNIPU na organizacijskoj razini u svojem redovnom djelovanju svakako je povezano s procesima održivosti u potrošnji, odnosno proizvodnji. Da bi se osigurale redovne djelatnosti Sveučilišta neophodno je utrošiti određene količine energije za grijanje, hlađenje, pogon opreme i slično, ali i utrošiti različite uredske materijale, papire, tonere i ostale proizvodne resurse. Da bi se osigurala održivost procesa potrošnje i proizvodnje neophodno je ove procese podvesti pod okvire mjerljivog upravljanja: koliko se energenata troši za koje vrste aktivnosti, koje se materijale troši za koje aktivnosti, koji se dio tih materijala nakon korištenja može reciklirati, dolaze li materijali iz održivih procesa proizvodnje i tako dalje.

28. srpnja 2022. Sveučilište Jurja Dobrića u Puli usvojilo je dokument *Smjernica za uštedu energije na Sveučilištu* sukladno [Smjernicama Vlade Republike Hrvatske za uštedu energije u RH](#)⁸³.

U Članku 21. [Zakona o energetskej učinkovitosti](#)⁸⁴ stoji sljedeće:

(1) Javni sektor provodi obveze u okviru politike sustavnog gospodarenja energijom i vodom sukladno smjernicama Europske unije o decentralizaciji lokalne i područne (regionalne) samouprave te potrebama i usvojenim planovima i programima energetske učinkovitosti i drugih akata kojima se uređuje provedba politike sustavnog gospodarenja energijom i vodom, kao i sukladno održivoj fiskalnoj politici i odgovornosti prema korištenju javnog novca.

(2) Javni sektor dužan je upravljati potrošnjom energije i vode na energetskej učinkovit način, a u ispunjenju te obveze dužan je:

1. odlukom iz redova vlastitog osoblja ili ugovaranjem prema pravilima o nabavi usluga imenovati osobu odgovornu za energetskej učinkovitost, za dio zgrade na korištenju i/ili u vlasništvu ili za zgradu ili za više zgrada skupno

2. redovito pratiti i najmanje jednom mjesečno unositi podatke o potrošnji energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada na korištenju i/ili u vlasništvu ili u kojima se energija plaća javnim sredstvima u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom i redovito ažurirati podatke o energetskej svojstvima zgrada

83

<https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/slike/Vijesti/2022/Smjernice%20za%20u%C5%A1tedu%20energije%20u%20Republici%20Hrvatskoj.pdf>

⁸⁴ <https://www.zakon.hr/z/747/Zakon-o-energetskej-u%C4%8Dinkovitosti>

3. analizirati periodički, a najmanje jednom godišnje, potrošnju energije u zgradama ili dijelovima zgrada na korištenju i/ili u vlasništvu ili u kojima se energija plaća javnim sredstvima, o čemu izvještava APN

4. na svim mjernim mjestima potrošnje energije i vode u zgradi, dijelu zgrade ili skupini zgrada čiji je ukupni godišnji trošak potrošnje energije i vode jednak ili veći od 700.000,00 kuna ugraditi sustav daljinskog očitavanja potrošnje i povezati ga s nacionalnim informacijskim sustavom za gospodarenje energijom (ISGE).

Osim provedbe zakonskih minimuma naša je preporuka na Sveučilištu uspostaviti **regulirani proces održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje**. Ovaj proces može biti cirkularan u svojoj naravi i sastojati se od sljedećih elemenata:

- **evaluacija zatečenog stanja** – u ovoj točki procesa poduzima se mjerenje i pregled aktualne situacije. U smislu potrošnje energije preporuča se analizirati potrošnju energije za redovno grijanje/hlađenje prostorija pod upravljanjem sastavnica i Sveučilišta. Vezano uz potrošnju materijala, preporuča se kvantificirati utrošene materijale i ukoliko je to smisleno, potrošnju materijala usporediti s ostalim sastavnicama po broju studenata, zaposlenih i slično. Preporuča se analizirati vrste transporta koje studenti i zaposleni koriste ovisno o svojoj udaljenosti od mjesta studija, odnosno zaposlenja.
- **izrada plana djelovanja i pisanih procedura** – ova točka procesa podrazumijeva korištenje informacija iz prethodne analize da bi se pomoću njih izoliralo problematične točke i odredilo prioritete djelovanja. Primjerice, ukoliko je u sklopu analize podataka o količini utrošenih energenata za grijanje predavaonica ustanovljeno da neka od sastavnica troši puno veću količinu energije od ostalih, moguće je istražiti uzroke stanja i odrediti korake za saniranje. Ovo uključuje i izradu pisanih procedura za očuvanje energije i resursa.
- **provedba plana djelovanja i procedura i edukacija zaposlenika** – u ovoj fazi procesa aktivira se plan djelovanja, korigiraju i implementiraju procedure, ali i educira zaposlenike o izmjenama u djelovanju i procedurama, odnosno o općem strateškom okviru djelovanja Sveučilišta na postizanju održivosti u svakodnevnom djelovanju.
- **prikupljanje povratnih informacija i prijedloga za daljnje djelovanje, izrada izvještaja**.

Nakon zaključivanja posljednje točke procesa i završetka izvještajnog razdoblja, priprema se pregled učinjenog, analizira aktualna situacija i novonastale okolnosti i ponavlja proces. Prijedlog oblika ovog procesa okviran je, međutim, njegov je osnovni cilj postići vremensku protežnost i stalno unaprijeđivanje djelovanja prema održivim praksama potrošnje i proizvodnje.

Osim navedenog, u **planiranju novih infrastrukturnih zahvata**, a posebice onih financiranih iz EU sredstava (Nacionalni plan oporavka, OP Konkurentnost i kohezija), **preporučuje se**:

- analiza i plan implementacije mjera energetske učinkovitosti;
- analiza i plan implementacije mjera za smanjenje emisije CO₂;
- poštivanje uvjeta za ishođenje energetskog certifikata A za nove i/ili rekonstruirane građevine ;
- provođenje zelene javne nabave, a posebice u ugovaranju nabave energije, uredske opreme i opreme za održavanje prostora Sveučilišta;
- integriranje obnovljivih izvora energije u nove i/ili rekonstruirane građevine;
- primjena pasivnog dizajna kako bi se smanjila potreba za umjetnim izvorima topline, rasvjete i hlađenja (rolete, korištenje sjene, pametno pozicioniranje položaja zgrade, automatizirano praćenje dnevnog svjetla, korištenje adekvatnih materijala i sl.) ;
- ugradnja proizvoda kojima se štedi potrošnja vode (oprema u sanitarnim čvorovima, ugradnja štednih slavina i glava tuševa);
- predviđanje ugradnje sustava za recikliranje potrošne vode (tzv. siva voda) za nove i rekonstruirane građevine;
- predviđanje planova za odvojeno prikupljanje i skladištenje otpada u poslovnom krugu građevine i sigurno prikupljanje takvih materijala, poticanje na recikliranje, itd.

A.13. Zelena javna nabava

Podcilj 12.7. cilja 12. održivog razvoja glasi:

Promicati održive prakse javne nabave, u skladu s nacionalnim politikama i prioritetima.

[Upute za prijavitelje i korisnike Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u provedbi horizontalnih načela](#)⁸⁵ zelenu javnu nabavu definiraju na sljedeći način:

Zelena javna nabava (ZJN) instrument je održive proizvodnje i potrošnje, a označava „postupak u kojem tijela javne vlasti nastoje nabavljati robu, usluge i radove koji imaju manji utjecaj na okoliš tijekom životnog ciklusa u usporedbi s robom, uslugama i radovima iste namjene koji bi inače bili nabavljeni.” Svojom odlukom o kupnji onih proizvoda i usluga koje imaju manji učinak na okoliš, javna tijela utječu na tržište te tako potiču gospodarski sektor da razvija zelene tehnologije i proizvode.

Nadalje:

Prvi Nacionalni akcijski plan za zelenu javnu nabavu za razdoblje 2015. – 2017. preporučuje upotrebu europskih kriterija za zelenu javnu nabavu za kupnju sljedećih proizvoda: papir za ispis i kopiranje, motorna vozila, uredska i informatička oprema,

⁸⁵ <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-prijavitelje-horizontalna.pdf>

električna energija, telekomunikacijske usluge i usluge mobilne telefonije zajedno s uređajima i usluge čišćenja. Svim se prijaviteljima strogo preporučuje da u tehničkim specifikacijama primjenjuju glavne kriterije EU-a za zelenu javnu nabavu za najmanje tri skupine proizvoda.

U skladu s navedenim dokumentima, naša je preporuka sa zaposlenima u službama zaduženima za nabavu te osobama koji sudjeluju u razvoju novih projekata **izvršiti edukaciju o zelenoj nabavi**, njezinim načelima i provedbi i **implementirati načela zelene nabave u redovne prakse nabave na Sveučilištu** i njegovim sastavnicama.

Smjernice za planiranje i provedbu zelene javne nabave:

- Definirati **predmet nabave i tehničke specifikacije** za ugovore tako da se uzmu u obzir učinci na okoliš tijekom cijelog životnog vijeka nabavljene robe, usluga ili radova koji se nabavljaju;
- Primjenjivanje kriterija za odabir utemeljenih na **tehničkoj sposobnosti zaštite okoliša** ili mjerama zaštite okoliša ili mjere za upravljanje opskrbnim lancem i isključivanje ponuda koje nisu u skladu s primjenjivim propisima o zaštiti okoliša;
- Odrediti **kriterije za dodjelu ugovora** kojima se ponuditelji potiču da ponude više razine ekološke učinkovitosti od navedenih u pozivu na ponude;
- Procijeniti **troškove životnog vijeka** pri usporedbi ponuda i odbijanje **izuzetno niskih ponuda** ako nisu u skladu sa zakonima iz područja zaštite okoliša;
- Odrediti **odredbe o izvršenju ugovora** kojima se naglašavaju obveze dobavljača i pružatelja usluga povezanih s okolišem te osigurati odgovarajuće **pravne lijekove** za slučaj kršenja tih odredbi. Osigurati da postoji sustav za **praćenje** tih obveza i da se primjenjuju i na **podugovaratelje**;
- Provedba zelene javne nabave natječajnim postupcima u sektorima s velikim utjecajem kao što su **uredske zgrade, hrana i vozila**;
- U zelenoj javnoj nabavi mogu se koristiti brojni alati nabave za koje se zna da pridonose financijskoj učinkovitosti i kojima se može zagovarati primjena viših standarda zaštite okoliša.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [GPP 2020 Procurement for a low-carbon economy](https://gpp2020.eu/)⁸⁶
- [EU GPP Kriteriji](https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm)⁸⁷
- [Portal Zelena nabava](https://zelenanabava.hr)⁸⁸
- Izvori: https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_2016_hr.pdf

⁸⁶ <https://gpp2020.eu/>

⁸⁷ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

⁸⁸ <https://zelenanabava.hr>

Primjeri dobre prakse

Zelena javna nabava

Na internetskoj stranici Zelena javna nabava nalaze se [Primjeri ZeJN i Korisno](#)⁸⁹ gdje je moguće pristupiti različitim dobrim primjerima implementacije koncepta zelene javne nabave u postupke nabave.

GPP 2020

Na internetskoj stranici Green Public Procurement 2020 nalazi se podstranica [Low-carbon tenders](#)⁹⁰ na kojoj su objavljeni primjeri pozitivne prakse u nabavi u skladu s načelima niskog ugljičnog otiska.

A.14. Antikorupcija, transparentnost i participativnost

Cilj 16. održivog razvoja glasi: **Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.** Sveučilište Jurja Dobrila u Puli kao javna institucija koja predstavlja stjecište kreativnih energija okrenutih budućnosti svakako je jedno od ključnih društvenih točaka u kojima će djelovanje u smjeru ostvarivanja učinkovite, odgovorne i uključive institucije imati dalekosežne posljedice zato što će njezini studenti prenijeti vrijednosti usvojene na Sveučilištu diljem svijeta i kroz razne praktične primjene.

U sklopu cilja 6, sljedeći podciljevi čine se naročito relevantni za Sveučilište:

16.5 – Značajno smanjiti sve oblike korupcije i podmićivanja;

16.6 – Razviti učinkovite, odgovorne i transparentne institucije na svim razinama;

16.7 – Osigurati djelotvorno, uključivo, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim razinama;

16.10 – Omogućiti javni pristup informacijama i zaštititi temeljne slobode u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima.

Publikacija [Principles of Effective Governance for Sustainable Development](#)⁹¹ organizacije CEPA (Committee of Experts on Public Administration) izolira sljedeće principe dobrog upravljanja za postizanje održivog razvoja:

⁸⁹ <https://zelenanabava.hr/primjeri-zejn-i-korisno/#1629707550882-9250a835-6aba>

⁹⁰ <https://gpp2020.eu/low-carbon-tenders/>

⁹¹ <https://www.sdg16hub.org/system/files/2020-08/booklet%20-%20Principles%20of%20Effective%20Governance%20for%20Sustainable%20Development.pdf>

1. kompetentnost;
2. dobro kreiranje politika;
3. suradnja;
4. integritet;
5. transparentnost;
6. nezavisni nadzor;
7. ne ostaviti nikoga po strani;
8. nediskriminacija;
9. participacija;
10. subsidiarnost;
11. međugeneracijska jednakost.

Transparentnost i participativnost čine se naročito važnima u smislu doprinosa podciljevima u sklopu cilja 6, okrenutima borbi protiv korupcije, izgradnji transparentnih institucija, participativnog odlučivanja i javnom pristupu informacijama.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli na svojoj glavnoj internetskoj stranici obavještava o vrijednostima Sveučilišta od kojih je jedna i *transparentnost*. Sveučilište je svoju predanost ovoj vrijednosti u praksi potvrdilo čineći sve važne i relevantne dokumente o svojem radu dostupne na uvid javnosti putem službene internetske stranice. Naše su preporuke stoga okrenute mogućnostima daljnjeg unaprijeđenja već aktivnih procesa i njihove daljnje formalizacije.

Preporučamo **evaluaciju antikorupcijske politike** i rad na edukaciji studenata o oblicima korupcije u institucijama visokog obrazovanja i načinima njihovog prijavljivanja. Preporučamo **evaluaciju postojećih napora na uspostavljanju transparentnosti i javnog pristupa informacijama** o radu Sveučilišta. Moguće je provesti **analize vidljivosti ključnih pitanja i istražiti koje bi dodatne informacije, čak i kada to nije propisano pozitivnim zakonskim okvirom bilo moguće pružiti javnosti**. Participativnost u radu osigurana je kroz sudjelovanje studenata u radu ključnih institucija Sveučilišta, međutim, preporučamo **istražiti dodatne mogućnosti participacije studenata i ostalih relevantnih dionika** na različitim razinama djelovanja Sveučilišta i sastavnica.

B. OBRAZOVANJE

Sukladno [Zakonu o osnivanju Sveučilišta u Puli](#)⁹² i [Statutu Sveučilišta](#)⁹³ izvođenje sveučilišnih studija, odnosno obrazovanje, jedan je od osnovnih zadataka Sveučilišta. Također, obrazovanje je prepoznato kao ključna stavka u ciljevima održivog razvoja Agende 2030 Ujedinjenih naroda, a **cilj 4. održivog razvoja** glasi: ***Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja.*** Na razini Europske unije, Europska komisija u [Dokumentu za razmatranje - O održivoj Europi do 2030.](#)⁹⁴ također prepoznaje važnost obrazovanja za održivi razvoj:

Obrazovanje je vrijednost samo po sebi i neprocjenjiv čimbenik za ostvarenje održivog razvoja. Stoga bi glavni naglasak trebao biti na jačanju jednakog pristupa uključivom visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju u svim životnim fazama, od ranog djetinjstva do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih. Obrazovne ustanove na svim razinama trebalo bi poticati da prihvate ciljeve održivog rasta kao smjernice za svoje djelovanje i pružati im potporu da postanu mjesta na kojima se vještine potrebne za održivost ne samo podučavaju, nego i aktivno uvježbavaju. Potrebno je pozabaviti se i reformom i modernizacijom obrazovnih sustava, od izgradnje zelenih škola i kampusa do razvoja novih vještina za digitalno gospodarstvo.

Obrazovanje mladih za održivi razvoj zalog je za budućnost u kojoj će udruženim naporima globalnih građana i korištenjem prikupljenih znanja sa svih strana svijeta biti moguće ostvariti siguran i zdrav okoliš za sve koji žive na ovome planetu. Sveučilište Jurja Dobrile sa svojom specifičnom pozicijom na dodiru različitih kultura predstavlja mjesto diseminacije, istraživanja i lokalne aplikacije aktualnih, ali i budućih saznanja.

B.1. Evaluacija i plan implementacije obrazovanja za održivi razvoj

Podcilj 4.7. cilja 4. održivog razvoja glasi:

4.7. Do 2030. godine, osigurati da svi sudionici obrazovnih procesa steknu znanje i vještine potrebne za promicanje održivog razvoja, između ostalog i putem obrazovanja za održivi razvoj i održiv način života, ljudska prava, rodnu ravnopravnost, promicanje kulture mira i nenasilja, pripadnost globalnoj zajednici i poštivanje kulturne raznolikosti i doprinosa kulture održivom razvoju.

⁹² https://www.unipu.hr/_download/repository/Zakon_o_osnivanju_Sveucilista_u_Puli.pdf

⁹³

https://www.unipu.hr/_download/repository/Procisceni_tekst_Statuta_Sveucilista_Jurja_Dobrile_u_Puli_studenii_2021.pdf

⁹⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rp_sustainable_europe_hr_v2_web.pdf

Posebni cilj 1.1. u [Strateškom planu 2020-2024 za područje Obrazovanja, mladih, sport i kulturu](#)⁹⁵ Europske unije glasi:

Promovirati promjene u ponašanju i podupirati obrazovanje za održivu ekonomiju.

[Strategija Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu za obrazovanje za održivi razvoj](#)⁹⁶ izolira ključne teme održivog razvoja u obrazovanju za održivi razvoj:

Ključne teme održivog razvoja uključuju između ostalog ublažavanje siromaštva, državljanstvo, mir, etiku, odgovornost u lokalnom i globalnom kontekstu, demokraciju i upravu, pravosuđe, sigurnost, ljudska prava, zdravlje, jednakost spolova, kulturnu raznolikost, ruralni i urbani razvoj, gospodarstvo, obrasce proizvodnje i potrošnje, korporativnu odgovornost, zaštitu okoliša, upravljanje prirodnim resursima i biološku i krajobraznu raznolikost. Obrađivanje ovako različitih tema u sklopu OOR-a zahtijeva holistički pristup.

Navedena Strategija nudi i okvir za postizanje učinkovitog obrazovanja za održivi razvoj koje bi trebalo:

- a) biti obrađivano na dva načina: (i) kroz integriranje tema OOR-a u sve relevantne predmete, programe i smjerove, i (ii) kroz izvođenje posebnih programa i predmeta,
- b) usredotočiti se na omogućavanje sadržajnog učenja koje potiče održivo ponašanje, uključujući u obrazovnim ustanovama, na radnom mjestu, u obitelji i zajednici,
- c) povećati suradnju i partnerstva između članova obrazovne zajednice i drugih zainteresiranih strana. Daljnje uključivanje privatnog sektora i industrije u obrazovne procese pomoći će pri praćenju brzog tehnološkog razvoja i uvjeta rada koji se mijenjaju. Aktivnosti učenja u tijesnoj vezi s društvom bit će dodatak praktičnom iskustvu učenika,
- d) pružiti uvid u globalne, regionalne i lokalne probleme zaštite okoliša, objašnjavajući ih kroz pristup životnog ciklusa i usredotočujući se ne samo na utjecaj na okoliš već i na gospodarske i socijalne implikacije, obrađujući kako prirodni okoliš tako i okoliš kojeg je čovjek izmijenio,
- e) koristiti široki raspon participatornih obrazovnih metoda i obrazovnih metoda usmjerenih na proces i na rješenja te prilagođenih učeniku. Pored tradicionalnih metoda, ove bi metode trebale uključivati između ostalog rasprave, konceptualno i

⁹⁵ https://ec.europa.eu/info/system/files/eac_sp_2020_2024_en.pdf
⁹⁶

<https://mingor.gov.hr/UserDocsImages//ARHIVA%20DOKUMENATA//UNECE%20Strategija%20za%20obrazovanje%20za%20odr%C5%BEivi%20razvoj.pdf>

perceptualno preslikavanje, filozofsko ispitivanje, pojašnjenje vrijednosti, simulacije, scenarije, modeliranje, igranje uloga, igre, informatičku i komunikacijsku tehnologiju (ICT), ankete, studije slučajeva, ekskurzije i učenje na otvorenom, projekte potaknute od strane učenika, analize dobrih postupaka, iskustva na radnom mjestu i rješavanje problema,

f) imati potporu u relevantnom nastavnom materijalu, kao što su metodološke, pedagoške i didaktičke publikacije, udžbenici, vizualna pomagala, brošure, studije slučajeva i dobri postupci, elektronički, audio i vizualni resursi.

Na nacionalnoj razini, u [Akcijskom planu za obrazovanje za održivi razvitak](#)⁹⁷ kao instrumentu provedbe *Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske* izoliraju se vodeća načela i ključne uloge obrazovanja za održivi razvitak (OR):

Vodeća načela obrazovanja za OR:

- Cjeloživotno učenje
- Učenje kroz akciju i participativne metode
- Suradnja i partnerstvo
- Poticanje kritičkog razmišljanja, definiranja problema i pronalaženje i primjena rješenja
- Integriranje tema OR u sustav obrazovanja u RH
- Uključenost širokog kruga dionika.

Ključne uloge obrazovanja za OR:

- Obrazovanje treba potaknuti vjerovanje da svatko od nas ima moć i odgovornost utjecanja na pozitivne promjene na globalnoj razini,
- Obrazovanje je primarni agent promjene prema OR-u, povećavajući kapacitete ljudi za transformiranje svoje vizije o društvu u realnost,
- Obrazovanje ojačava vrijednosti, ponašanje i životne stilove potrebne za OR,
- Obrazovanje za OR je proces učenja o donošenju odluka koje uzimaju u obzir dugoročnu budućnost,
- Obrazovanjem se razvijaju kapaciteti za promišljanje orijentirano na budućnost.

U skladu s gore navedenim dokumentima, preporuča se **provesti temeljitu evaluaciju obrazovnih programa** na Sveučilištu u odnosu na teme održivog razvoja i **formulirati plan implementacije tema održivog razvoja u obrazovne procese** koji se provode u okviru Sveučilišta.

Navedena preporuka u evaluacijskoj fazi služi stvaranju pregleda situacije: nastavni programi na nekima od sastavnica već su sad direktno vezani uz održivi razvoj, dok neki imaju značajan potencijal za efikasnu implementaciju tema održivog razvoja u nastavni proces. Izolirajući

⁹⁷ <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//2016/Sjednice/Arhiva//121%20-%201.5.pdf>

pozitivne primjere, ali i potencijalne smjerove djelovanja, olakšava se naredna faza implementacije tema održivog razvoja u obrazovne procese.

Uključivanje tema održivog razvoja u pojedine kolegije nije zahvat koji se temelji na principu “ukalupljenog” djelovanja, već u slučajevima nekih nastavnih programa može biti prikladnije, a u nekima manje ili ne pretjerano relevantno. Neophodna je stoga ranija edukacija nastavnog osoblja (v. preporuku A.4) koje u okvirima svojih stručnih područja najbolje može procijeniti adekvatnost određenih tema i mogućnosti efikasnog djelovanja za unaprijeđenje obrazovanja za održivi razvoj.

Također, plan djelovanja za implementaciju tema održivog razvoja u obrazovni proces mora biti oblikovan na način prilagođen specifičnoj instituciji, odnosno dionicima i valja težiti prilagodbi implementacijskih napora lokalnim, stručnim i ostalim posebnostima implementacijskog konteksta.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Europska komisija – Europski zeleni plan](#)⁹⁸
- [Agencija za odgoj i obrazovanje – Obrazovanje za održivi razvoj: Priručnik za osnovne i srednje škole](#)⁹⁹
- [Zajednički istraživački centar Europske komisije – Sustainability competences: A systematic literature review](#)¹⁰⁰
- [UNESCO – Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives](#)¹⁰¹
- [Global University Network for Innovation – Implementing the 2030 Agenda at Higher Education Institutions: Challenges and Responses](#)¹⁰²
- [Upravni odbor za obrazovanje za održivi razvoj pri Gospodarskoj komisiji Ujedinjenih naroda za Europu – Učenje za budućnost: Kompetencije u obrazovanju za održivi razvitak](#)¹⁰³
- [Zajednički istraživački centar Europske komisije – GreenComp: Europski okvir kompetencija za održivost](#)¹⁰⁴
- [Sustainable Development Solutions Network – Getting Started With the SDGs in Universities: A Guide for Universities, Higher Education Institutions, and the Academic Sector](#)

⁹⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr

⁹⁹ <https://www.azoo.hr/app/uploads/uvezeno/datoteke/oor-2011-web-1536877547.pdf>

¹⁰⁰ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123624>

¹⁰¹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

¹⁰² <https://www.guninetwork.org/publication/implementing-2030-agenda-higher-education-institutions-challenges-and-responses>

¹⁰³

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages//ARHIVA%20DOKUMENATA//Kompetencije_u_obrazovanju_za_odr%C5%BEivi_razvitak.pdf

¹⁰⁴ https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC128040/jrc128040_greencomp_croatian.pdf

- [Forum za slobodu odgoja – Održivost u školama, održivost u društvu](#)¹⁰⁵
- [UNESCO – UNESCO Roadmap for Implementing the Global Action Programme on Education for Sustainable Development](#)¹⁰⁶
- [Nacionalna komisija Ujedinjenog Kraljevstva za UNESCO – Good practice in Education for Sustainable Development \(ESD\) in the UK: Case Studies](#)¹⁰⁷

Primjeri dobre prakse

Međimursko veleučilište u Čakovcu

Visokoškolska ustanova Međimorskog veleučilišta posjeduje trogodišnji studij [Održivog razvoja](#)¹⁰⁸ usmjeren obrazovanju i stjecanju specijaliziranih kompetencija u procesu održivog razvoja kroz smjerove održive gradnje, termotehničkog strojarstva i ekoinženjerstva.

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Iki

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u ponudi diplomskih studija posjeduje studijski program [Održivi razvoj turizma](#)¹⁰⁹ oblikovan slijedom koncepcije koju promovira Svjetska turistička organizacija (UNWTO) i UNESCO-v odbor za svjetsku turističku baštinu. Navedena su polazišta implementirana u strukturu nastavnoga plana i programa koji je orijentiran obrazovanju budućih menadžera u turizmu, ugostiteljstvu, hotelijerstvu i javnom sektoru kojima se kroz različite nastave sadržaje nudi sagledavanje složenih ekonomskih znanja uvažavajući specifična znanja, vještine i kompetencije potrebne za implementaciju održivoga razvoja turizma.

B.2. Uključivanje tema samozapošljavanja i poduzetništva u nastavne programe

Cilj 8. održivog razvoja – Promicati uključiv i održiv gospodarski rast, punu zaposlenost i dostojanstven rad za sve sadrži **podciljeve 8.3. i 8.4.** koji glase:

8.3 – Promicati razvojno orijentirane politike koje podržavaju proizvodne aktivnosti, stvaranje dostojanstvenih poslova, poduzetništvo, kreativnost i inovativnost te potiču osnivanje i rast mikro, malih i srednjih poduzeća, između ostalog i putem pristupa financijskim uslugama.

8.6 – Do 2020. godine, znatno smanjiti udio mladih koji nisu zaposleni, niti su u procesu obrazovanja ili osposobljavanja

¹⁰⁵ <https://fso.hr/wp-content/uploads/2021/02/Bajkusa-Odrzivost-u-skolama-odrzivot-u-drustvu-2011.pdf>

¹⁰⁶ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000230514>

¹⁰⁷ https://www.eauc.org.uk/file_uploads/uknc_case_study_1_-_final.pdf

¹⁰⁸ <https://www.mev.hr/studij/odrzivi-razvoj/>

¹⁰⁹ <https://www.fthm.uniri.hr/ds-ort-o-studiju>

Ovi su podciljevi relevantni za djelovanje Sveučilišta zato što ono već kroz svoje redovne obrazovne programe doprinosi razvoju kreativnih, poduzetnih, inovativnih i proaktivnih predstavnika društva koji nakon završenog obrazovanja sudjeluju u tržištu rada i stvaranju sutrašnjice temeljene na zajedničkim ustavnim ili globalnim vrijednostima poput onih u Agendi 2030 Ujedinjenih naroda.

U [Strategiji Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu za obrazovanje za održivi razvoj](#)¹¹⁰ ustanovljava se:

Formalni OOR (*obrazovanje za održivi razvoj*) treba biti prožet životnim i radnim iskustvom koje seže izvan učionice. Nastavnici koji sudjeluju u OOR-u imaju važnu ulogu pri olakšavanju ovog procesa i poticanju na dijalog između učenika i studenata te vlasti i civilnog društva. Na ovaj način OOR pruža mogućnost obrazovanju da prevlada njegovu izolaciju od društva.

Nadalje, u implikacijama za obrazovanje stoji:

OOR zahtijeva preusmjerenje od usredotočenosti isključivo na pružanje znanja prema obrađivanju problema i utvrđivanju mogućih rješenja. Stoga bi obrazovanje trebalo zadržati svoj tradicionalni fokus na pojedinačnim predmetima, a istovremeno otvoriti vrata multidisciplinarnom i interdisciplinarnom ispitivanju situacija iz stvarnog života. Ovo bi moglo utjecati na strukturu nastavnih programa i na metode podučavanja, zahtijevajući da nastavnici prestanu biti isključivo prijenosnici, a učenici isključivo primatelji. Umjesto toga obje bi strane trebale činiti tim.

Obrazovna politika okrenuta interdisciplinarnosti, odnosno širenju djelovanja sveučilišnih institucija izvan užih okvira formalnog obrazovanja, osim poticanja dijaloga na relaciji studenti – vlast i civilno društvo, pozitivne učinke svakako može postići i otvaranjem prema poduzetničkom sektoru. Utoliko, poticanje kulture poduzetništva i samozapošljavanja utječe na formiranje mladih ljudi pripremljenih za izazove suvremenog svijeta, ali i ostvarivanje podciljeva u okviru cilja 8. održivog razvoja – u smislu posjedovanja obrazovnih preduvjeta za razvoj inovativnih poduzeća, samozapošljavanje, ali i uopće povećanje zapošljivosti mladih.

Implementacija načela održivog razvoja u obrazovni kurikulum predstavlja stoga tek jedan aspekt obrazovnog djelovanja Sveučilišta, dok bi drugi aspekt predstavljao izmještanje obrazovnih procesa iz uskih okvira predavaonica, evaluaciju obrazovnih procesa u odnosu na potrebe proizvodnog, ali ostalih društvenih sektora i korekciju ovih procesa u odnosu na aktualne probleme i načela održivosti.

110

<https://mingor.gov.hr/UserDocsImages//ARHIVA%20DOKUMENATA//UNECE%20Strategija%20za%20obrazovanje%20za%20odr%C5%BEivi%20razvoj.pdf>

Preporuča se stoga **provesti evaluaciju uključenosti tema samozapošljavanja i poduzetništva u nastavni program i uključiti teme samozapošljavanja i poduzetništva u sveučilišne programe**. Navedena preporuka u vezi je s preporukama iz stavke A.10. *Studentska praksa, alumni i evaluacija sveučilišnih programa u odnosu na potrebe tržišta rada* – uz bitnu razliku u naglasku na poduzetništvo i samozapošljivost. Izvršenjem preporuka iz stavke A.10. svakako se doprinosi i ostvarenju podciljeva održivog razvoja 8.3. i 8.6, a podaci prikupljeni iz evaluacija napravljenih u sklopu stavke A.10. mogu poslužiti kao baza djelovanja za opširniji zahvat u sklopu ove stavke.

Implementacija tema samozapošljavanja i poduzetništva u obrazovne programe
Sveučilišta može biti provedena u kontaktu s društvenim dionicima izvan Sveučilišta, na način da se ostvare procesi povratnih veza kojima bi se unaprijedilo djelovanje u smislu povećanja uključenosti ovih tema u rad Sveučilišta, ovisno o njihovoj prikladnosti u sklopu pojedinih studijskih programa. **Prijenos znanja o temama samozapošljavanja i poduzetništva moguće je i kroz ciljne programe financijske pomoći i osposobljavanja**, čime se ciljano radi s dionicima koji pokazuju izraženu inicijativu za osobni i profesionalni razvoj u ovome smjeru.

Korisni dokumenti i izvori informacija

- [Čolak, Ana – Zainteresiranost studenata za samozapošljavanje](#)¹¹¹
- [Luketić, Daliborka – Odgoj i obrazovanje za poduzetništvo u obveznom obrazovanju: lekcije koje učimo temeljem recentnih istraživanja](#)¹¹²
- [Europska komisija – Poduzetničko obrazovanje u školama u Europi – Izvješće Eurydicea](#)¹¹³
- [Hrvatska akademska zajednica – Deklaracija Hrvatske akademske zajednice o važnosti istraživački orijentiranog obrazovanja i studentskog poduzetništva](#)¹¹⁴

Primjeri dobre prakse

Grad Rijeka

U sklopu strategije razvoja 2014-2020, Grad Rijeka predstavila je tri strateška cilja. Drugi strateški cilj koji glasi “Na temeljima društva znanja i novih tehnologija razviti konkurentno gospodarstvo”, objedinjuje niz aktivnosti, mjera, projekata i programa u cilju razvoja lokalnog gospodarstva temeljenog na znanju i inovacijama. Jedna je od ovih aktivnosti i [Startup inkubator](#)¹¹⁵ kojim se nastoji zahvatiti ciljne skupine nezaposlenih mladih, studenata Sveučilišta i Veleučilišta u Rijeci, kao i svih ostalih mladih iz Hrvatske i svijeta u stvaranju poticajnog okruženja za samozapošljavanje kroz realizaciju vlastitih poslovnih ideja,

¹¹¹ <https://repozitorij.unios.hr/islandora/object/pfos:1942/datastream/PDF/download>

¹¹² <https://hrcak.srce.hr/file/395262>

¹¹³ http://publications.europa.eu/resource/cellar/74a7d356-dc53-11e5-8fea-01aa75ed71a1.0013.01/DOC_1

¹¹⁴ <https://www.haz.hr/nacela-i-povijest/obrazovanje-i-poduzetnistvo/>

¹¹⁵ <https://startup.rijeka.hr/>

podizanja radnih kompetencija za zapošljivost mladih te utjecaja na razvoj poduzetničke kulture.

Mladi dobivaju potporu u postavi poslovnog modela i izradi poslovnog plana te donose odluku o realizaciji poslovne ideje i pokretanju poslovanja. Grad Rijeka nositelj je projekta zajedno sa Riječkom razvojnom agencijom Porin d.o.o. Rijeka, a partneri su Sveučilište u Rijeci, Veleučilište u Rijeci i Visoka poslovna škola PAR u Rijeci. Mentorsku mrežu čine stručnjaci iz raznih područja i poduzetnici u suradnji javnog i privatnog sektora te akademske zajednice.

Sveučilište u Rijeci

Sveučilište u Rijeci osnovalo je [Fond za poticanje poduzetništva i partnersko povezivanje s gospodarstvom](#). Cilj je fonda poticanje uspostavljanja poslovne suradnje i bolje povezivanje znanstvene zajednice, studenata i partnerskih organizacija iz okruženja, poticanje poduzetništva znanstvene zajednice i studenata te poticanje zapošljavanja studenata Sveučilišta u Rijeci. Kroz program se odobravaju beskamatni poduzetnički zajmovi u visini od 50.000 do 200.000 kn čija je glavna namjena financiranje operativnih troškova projekata poslovne suradnje te zapošljavanja sadašnjih i bivših studenata Sveučilišta.

Prihvatljivi prijavitelji su poduzeća u vlasništvu sastavnica Sveučilišta/članova znanstvene zajednice i studenata s ugovorenom suradnjom s organizacijama iz okoline, partnerska poduzeća izvan sustava Sveučilišta s ugovorenom suradnjom sa sastavnicama Sveučilišta i preuzetom obavezom zapošljavanja studenata te sastavnice Sveučilišta s ugovorenom poslovnom suradnjom s privatnim sektorom, a radi omogućavanja početnog pokretanja poslovne suradnje i preuzetom obavezom zapošljavanja studenata.

C. ISTRAŽIVANJE

Znanstveni istraživački rad Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli provodi se kroz sve sastavnice i jedna je od njegovih glavnih aktivnosti, u skladu sa [Zakonom o osnivanju Sveučilišta u Puli](#)¹¹⁶ i [Statutom Sveučilišta](#)¹¹⁷. Službeni je dokument koji se koristi kao temelj za usmjeravanje istraživačkog rada Sveučilišta [Istraživačka strategija 2021 - 2026](#),¹¹⁸ dok su neki od glavnih pokazatelja ovog rada broj znanstvenih radova, odnosno uključenost suradnika Sveučilišta u znanstvene projekte. Naravno, ovu se vrstu djelatnosti može mjeriti i drugim pokazateljima pa je u svim preporukama vezanima uz istraživačku djelatnost Sveučilišta pokazatelje svakako moguće mijenjati, ovisno o prikladnosti.

¹¹⁶ https://www.unipu.hr/_download/repository/Zakon_o_osnivanju_Sveucilista_u_Puli.pdf

¹¹⁷

https://www.unipu.hr/_download/repository/Procisceni_tekst_Statuta_Sveucilista_Jurja_Dobrile_u_Puli_studeni_2021.pdf

¹¹⁸ https://www.unipu.hr/_download/repository/2021-12-07-Istrazivacka_strategija_Sveucilista_2021-2026.pdf

C.1. Evaluacija istraživačkih aktivnosti

Cilj 9. održivog razvoja – Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost sadrži **podcilj 9.5.** koji glasi:

9.5 – Unaprijediti znanstvena istraživanja, razviti tehnološke kapacitete industrijskih sektora u svim zemljama, posebno u zemljama u razvoju, potičući između ostalog inovacije i osjetno povećavajući broj istraživačkih i razvojnih radnika na 1 milijun stanovnika te povećati javna i privatna ulaganja u istraživanje i razvoj do 2030. godine.

U [Strateškom planu 2020-2024 Europske unije za područje Istraživanja i inovacija](#)¹¹⁹ stoji:

Naša je misija osmisliti i implementirati politike i programe istraživanja i inovacija u suradnji s državama članicama, međunarodnim partnerima, građanima, industrijom i drugim dionicima. Ove politike i programi, potpomognuti ulaganjima i relevantnim propisima, pružit će nova znanja i revolucionarne inovacije za zelene i digitalne transformacije koje nikoga neće ostaviti po strani i pomoći će ubrzati prijelaz prema održivoj, sigurnoj, pravednoj i prosperitetnoj budućnosti za ljude i planet. Cilj nam je ostvariti visok znanstveni, tehnološki i društveni utjecaj, temeljen na znanstvenim dokazima i snažnom doprinosu građana i industrije.

[Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine](#)¹²⁰ navodi prioritete u provedbi javnih politika koje će pridonijeti razvoju globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije:

- poticanje razvoja kružnog gospodarstva
- poticanje ulaganja u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije
- poticanje suradnje između poslovnog i istraživačkog sektora
- unaprjeđenje poslovnog okruženja i kvalitete upravljanja u javnom sektoru
- modernizacija i dekarbonizacija energetske intenzivnih industrija.

Iz [Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske](#)¹²¹:

Na globalnom tržištu uspijevaju i oni koji imaju sposobnost i kapacitet inoviranja – kreiranja novih proizvoda i procesa, tržišta i industrija. Da bi se sposobnost i kapacitet inoviranja izgradili i održali potrebno je: generirati kreativne ideje koje dolaze iz jake i raznolike temeljne istraživačke djelatnosti; raspolagati stvaralačkom, dobro izobraženom i motiviranom radnom snagom i ostvariti okruženje koje prepoznaje inovativnost te omogućuje da inovacije dođu na tržište. Od ključnog je značenja da ekonomski napredak temeljimo na istraživanju i razvitku, znanstvenom i inženjerskom obrazovanju te politikama koje potiču inoviranje. Da bi se to ostvarilo potrebno je:

¹¹⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rtd_sp_2020_2024_en.pdf

¹²⁰ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

¹²¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_30_658.html

povećati sredstva za znanstvena istraživanja i znanstvenu infrastrukturu kako bi se potaknuo razvitak fundamentalnih ideja i smjerova koji služe kao temelj inovativnosti; ostvariti blisku suradnju među institucijama za visoko obrazovanje, što više poticati najbolje studente i osigurati otvorenu interakciju među studentima, znanstvenicima i inženjerima.

Iz navedenih je dokumenata na razini Ujedinjenih naroda, Europske unije i Republike Hrvatske razvidna međupovezanost održivog razvoja i istraživačkog rada, kako u privatnom, tako i javnom sektoru. Kako bi se provela uspješna transformacija istraživačkog djelovanja na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao prvi se korak nadaje evaluacija postojećih napora. Proučavanjem [Istraživačke strategije Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli 2021 - 2026](#),¹²² kao što je ranije napomenuto, u gotovo 140 prioritetnih područja istraživanja izolirano je barem deset posto jedinica direktno vezanih uz održivi razvoj. Radi se o područjima istraživanja kao što su: Klimatske promjene i energija, Održivi razvoj, Zelene tehnologije, Nove održive i energetske učinkovite tehnologije, Pravedna raspodjela resursa, Negativne emisijske tehnologije, Održiva uporaba i zaštita mora i slično.

Iako Sveučilište svojim istraživačkim naporima svakako djeluje u smjeru ostvarivanja ciljeva održivog razvoja, ovi se naponi u istraživačkom smislu ne čine eksplicitno usmjereni i fokusirani prema ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Također, proučavanjem dokumentacije Sveučilišta i povratnih informacija predstavnika sastavnica nije ustanovljeno postojanje sustava praćenja istraživačkog rada djelatnika Sveučilišta u odnosu na ciljeve održivog razvoja. Za bilo kakvo usmjereno djelovanje Sveučilišta u ovome smjeru, ovo je neophodno te je naša preporuka **uspostaviti sustav praćenja istraživačkog rada djelatnika Sveučilišta u odnosu na ciljeve održivog razvoja** koji bi pratio promjenu vrijednosti i efikasnost implementiranih mjera.

Preporuča se izvršiti i **evaluaciju istraživačkog djelovanja Sveučilišta vezano uz područje održivog razvoja**. Navedena evaluacija može se sastojati od dva glavna dijela. Prvi dio procijenio bi aktualno stanje, odnosno broj i vrstu radova i projekata na Sveučilištu koji su neposredno vezani uz održivi razvoj, dok bi drugi dio evaluacije u suradnji s relevantnim dionicima mogao prikupiti podatke o mogućim pravcima djelovanja u povećanju istraživačkih napora vezano uz održivi razvoj.

C.2. Ažuriranje istraživačke strategije

Prikupljanjem podataka o vrsti i broju radova i projekata vezanih uz temu održivog razvoja iz preporuke C.1. stvara se baza znanja koja omogućava daljnje ciljano djelovanje Sveučilišta na formuliranju svoje istraživačke strategije u odnosu na ciljeve održivog razvoja.

¹²² https://www.unipu.hr/_download/repository/2021-12-07-Istrazivacka_strategija_Sveucilista_2021-2026.pdf

Pri ažuriranju istraživačke strategije, Sveučilište može voditi računa o postojećim istraživačkim pravcima koji su trenutno aktivni na razini pojedinih sastavnica, imajući u vidu njihove specifičnosti u znanstvenom pristupu, odnosno području djelovanja. Pozicioniranje Sveučilišta u smislu određivanja istraživačkih prioriteta u odnosu na problemske točke ciljeva održivog razvoja omogućuje doprinos globalnim naporima na razini Ujedinjenih naroda i Agende 2030, ali isto tako omogućuje adresiranje specifično lokalnih situacija i problema prisutnih u zajednici u kojoj Sveučilište djeluje.

Nakon definiranja istraživačkih prioriteta i područja, moguće je definirati mjerljive pokazatelje prema kojima će se vrednovati napredak pojedinih sastavnica u postizanju ciljeva strategije. Dodatne mjere poticanja bavljenja određenim temama istraživanja također mogu biti tema strategija. Ovo se odnosi na mjere stipendiranja, natječaja, javnih poziva i slično.

Preporuča se **ažuriranje istraživačke strategije Sveučilišta tako da ona može odgovoriti na izazove postavljene ciljevima održivog razvoja, da bude alat koji omogućuje mjerenje napretka izvršenja ciljeva i mjesto definiranja općih smjerova djelovanja u odnosu na istraživačke napore koji se provode u sklopu Sveučilišta.**

D. UMREŽAVANJE

Sveučilište kao javna institucija predstavlja mjesto kontakta različitih kultura, ideja i znanja. Na globalnoj i lokalnoj razini, sveučilišta su čvorišne točke koje amplificiraju diobu informacija i filtriraju vrijedna saznanja u korist lokalnih, odnosno nacionalnih okoliša u kojima djeluju. Umrežavanje je stoga jedno od redovnih djelatnosti visokoobrazovne i znanstvene institucije, a ono također predstavlja ključan aspekt djelovanja u ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja koji zahtijevaju koordinirano međunarodno djelovanje različitih aktera. Ovo je naglašeno u [Strategiji održivog razvitka Republike Hrvatske](#)¹²³ u kojoj stoji:

Održivi razvitak pretpostavlja ostvarivanje tri opća cilja: stabilnoga gospodarskog razvitka, pravedne raspodjele socijalnih mogućnosti te zaštite okoliša. Ti se ciljevi, uz uvažavanje odgovornosti države na međunarodnoj razini za globalna pitanja, mogu ostvariti jedino u zajedničkoj suradnji svih dionika.

D.1. Sektorsko umrežavanje

Sektorsko umrežavanje za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja između ostaloga podrazumijeva povezivanje Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli s ostalim sveučilišnim i visokoobrazovnim organizacijama diljem Hrvatske, Europe i svijeta, uključujući pritom međunarodne organizacije visokoobrazovnih ustanova posvećenih ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

¹²³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_30_658.html

Mjera 1.4. [Akcijskog plana za obrazovanje za održivi razvitak](#)¹²⁴ Vlade RH glasi:

Potaknuti povezivanje različitih visokih učilišta u područjima prirodnih i društvenih znanosti.

Preporuča se stoga **evaluirati sektorsko umrežavanje** Sveučilišta i njegovih sastavnica, **povećati razinu uključenosti Sveučilišta u međunarodne organizacije za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja** i pokrenuti **proces vanjske evaluacije doprinosa Sveučilišta ciljevima održivog razvoja**.

Neke od međunarodnih organizacija posvećenih umrežavanju za postizanje ciljeva održivog razvoja:

- [Higher Education Sustainability Initiative](#)¹²⁵ (HESI) – Otvoreno partnerstvo više država članica Ujedinjenih naroda i znanstvene zajednice osnovane nakon Rio+20 konferencije 2012. Kroz svoju jaku povezanost s Ujedinjenim narodima, HESI ustanovama visokog obrazovanja nastoji biti spojna točka prema obrazovanju, znanosti i promišljanju javnih politika, povećavajući vidljivost visokoobrazovnog sektora u smislu potpore održivom razvoju, međusektorskom dijalogu, suradnji i dijeljenju dobrih praksi.
- [International Institute for Sustainable Development](#)¹²⁶ (IISD) – Nezavisni *think tank* koji radi na ostvarivanju vizije svijeta u kojem će ljudi i planet zajednički napredovati.
- [SDG Accord](#)¹²⁷ – Dogovor obrazovnih ustanova sa svrhom inspiriranja, promoviranja i jačanja uloge obrazovanja u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.
- [International Association of Universities \(IAU\), Higher Education and Research for Sustainable Development \(HESD\)](#)¹²⁸ – Inicijativa Međunarodnog udruženja sveučilišta za visoko obrazovanje i istraživanje u svrhu postizanja održivog razvoja.
- [COPERNICUS Alliance](#) – Europska mreža sveučilišta posvećena transformativnom učenju i promjeni potrebnoj za ostvarivanje održivog razvoja.
- [Global Universities Partnership on Environment and Sustainability \(GUPES\)](#)¹²⁹ – Pokrenut od strane UN-ovog programa za okoliš, GUPES je udruženje koje promovira integraciju okolišnih i tema održivosti u obrazovne kurikule, istraživanje, rad sa zajednicom, uređenje kampusa, ali i angažman studenata u radu na ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

¹²⁴ <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//2016/Sjednice/Arhiva//121%20-%201.5.pdf>

¹²⁵ <https://sdgs.un.org/HESI>

¹²⁶ <https://www.iisd.org/mission-and-goals>

¹²⁷ <https://www.sdgaccord.org/>

¹²⁸ <https://www.iau-hesd.net/>

¹²⁹ <https://www.unep.org/es/node/10655>

D.2. Vansektorsko umrežavanje i rad u lokalnoj zajednici

Osim uključivanja u sektorsku suradnju još jedan aspekt umrežavanja tiče se vansektorske suradnje i rada u lokalnoj zajednici. Dionici poput udruga, državnih institucija, institucija lokalne i područne (regionalne) samouprave, pojedinaca i ostalih predstavljaju ključne aktere s kojima Sveučilište može ostvariti suradnju na planu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja, dijeljenja znanja i zajedničkih projekata.

Preporuča se stoga **evaluirati postojeće vansektorske suradnje** usmjerene ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i **pokretanje novih vansektorskih suradnji** u svrhu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja. Vansektorske je dionike moguće uključiti u postojeće projekte Sveučilišta, stvoriti sasvim nove projekte ili uključiti Sveučilište u projekte drugih dionika. Kako je Sveučilište važan akter lokalne zajednice i bez ikakve sumnje pozitivno utječe na razvoj društvenih institucija u području u kojem djeluje, važna je redovna komunikacija s lokalnim dionicima kako bi se omogućilo prenošenje znanja, implementacija teorijskih koncepata i modela vezanih uz održivi razvoj lokalnoj zajednici, rješavanje specifičnih problema lokalne zajednice, ali i prikupljanje povratnih informacija, odnosno korekcija vlastitih teorija i modela.

5. PLAN UVOĐENJA PREPORUKA

Preporuka	Potrebni resursi (ljudski resursi, oprema, prostor, edukacije, intelektualne usluge i sl.)	Planirano vrijeme provedbe (kvartal godina)
U strateške dokumente organizacije uključiti teme u skladu sa 17 ciljeva održivog razvoja	Vanjska usluga stručnjaka za analizu Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	1. kvartal 2023
Pokretanje procesa formiranja sveučilišnog tijela nadležnog za provedbu ciljeva održivog razvoja	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	1. kvartal 2023.
Izraditi pisanu politiku sprječavanja diskriminacije i nasilja na razini čitavog Sveučilišta i njegovih sastavnica	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu i pravne službe	1. kvartal 2023.
Provesti izobrazbu na temu borbe protiv diskriminacije i sprječavanja nasilja	Vanjska usluga edukacije	2. kvartal 2023.
Organizirati edukaciju o ciljevima održivog razvoja sa zaposlenicima Sveučilišta i sastavnica	Vanjska usluga edukacije	3. kvartal 2023.
Prikupljanje podataka i provođenje analize studentske populacije po nacionalnoj pripadnosti	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	Od 2. kvartala 2023. kontinuirano

Izvršiti evaluaciju sustava stipendiranja na razini Sveučilišta i pojedinih sastavnica	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	3. kvartal 2023.
Praćenje udjela studenata s invaliditetom u studentskoj populaciji po sastavnicama i analiza njihovog položaja	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	3. kvartal 2023.
Provesti sa zaposlenima svih sastavnica treninge vezane uz rad sa studentima s invaliditetom	Vanjska usluga edukacije	4. kvartal 2023.
Provesti sa zaposlenima treninge vezane za rad sa kolegama s invaliditetom i poticanje raznolikosti	Vanjska usluga edukacije	4. kvartal 2023.
Provesti evaluaciju prilagođenosti UNIPU za studente i zaposlene s invaliditetom te implementirati preporuke za osiguravanje razumne prilagodbe studentima i zaposlenicima s invaliditetom	Vanjska usluga edukacije	4. kvartal 2023.
Provesti i javno objaviti rodnu/spolnu analizu studentske populacije i zaposlenih po sastavnicama Sveučilišta	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	4. kvartal 2023.
Provesti i javno objaviti rodnu/spolnu analizu zaposlenih ovisno o vrstama radnih mjesta, naročito rukovodećih pozicija	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	4. kvartal 2023.
Provesti i javno objaviti rodnu/spolnu analizu razlike u plaćama	Udio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	4. kvartal 2023.

Provesti i javno objaviti upitnik među studentskom populacijom i zaposlenima o temama rodne tematike, diskriminaciji ovisno o spolu/rodu, seksualnom opredijeljenu i sličn	Vanjska usluga za razradu i provedbu analize Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	4. kvartal 2023.
Pripremiti i na jednostavan i vidljiv način učiniti dostupnim plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova	Vanjska usluga za razradu i provedbu analize Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	4. kvartal 2023.
U opće akte unijeti antidiskriminacijske zakonske odredbe i mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za pravna pitanja	4. kvartal 2023.
Sa zaposlenima svih sastavnica provesti program izobrazbe o ravnopravnosti spolova.	Vanjska usluga edukacije	1. kvartal 2024.
Pri razvoju novih aktivnosti izraditi Procjenu učinka na spolove	Vanjska usluga za provedbu procijene Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za kvalitetu	kontinuirano
Uspostaviti sustav razvoja i praćenja studentske prakse na svim sastavnicama s fokusom na prikupljanje povratnih informacija od studenata i poslodavaca	Vanjska usluga za provedbu procijene Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	3. kvartal 2023.
Uspostavljanje sustava praćenja alumnijske mreže te umrežavanja alumnijske s trenutnim studentima kroz osnivanje alumnijskih klubova	Vanjska usluga za razvoj sustava. Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	4. kvartal 2023.

Evalvacija postojećih studijskih programa u odnosu na aktualne potrebe na tržištu rada	Vanjska usluga za provedbu procijene Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	4. kvartal 2023.
Provesti analizu potreba i stavova poslodavaca vezano uz spremnost i mogućnosti suradnje u organizaciji stručne prakse	Vanjska usluga za provedbu procijene Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	4. kvartal 2023.
Uvesti mentorski sustav koji će omogućiti suradnju i razmjenu znanja između poslodavaca (posebice alumnijs)	Vanjska usluga za razvoj sustava Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	1. kvartal 2024.
Educirati mentore kod poslodavaca za rad sa studentima i razviti sustav praćenja dobrih praksi i njihovo javno objavljivanje	Vanjska usluga za provedbu edukacija Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženog za nastavu	1. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluirati rad studentskih udruga na Sveučilištu	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	1. kvartal 2024.
Osmisliti akcije koje će unaprijediti (samo)organiziranje studenata u organizacijama civilnog društva na Sveučilištu	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i nastavu	1. kvartal 2024. kontinuirano
Razvijati prokativniji stav prema suradnji s studentskim udrugama	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu	1. kvartal 2024. kontinuirano

Formuliranje ukljuživih procesa koji omogućuju implementaciju ideja s različitih razina odlučivanja i iz različitih iskustvenih konteksta	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu	1. kvartal 2024. kontinuirano
Na Sveučilištu uspostaviti regulirani proces održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu	1. kvartal 2024. kontinuirano
Izvršiti edukaciju o zelenoj nabavi	Vanjska usluga edukacije Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nabavu	1. kvartal 2024. kontinuirano
Implementirati načela zelene nabave u redovne prakse nabave na Sveučilištu i njegovim sastavnicama	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za nabavu i pravna pitanja	2. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluacija antikorupcijske politike	Vanjska usluga provedbe evaluacije. Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i pravna pitanja	2. kvartal 2024. kontinuirano
Rad na edukaciji studenata o oblicima korupcije u institucijama visokog obrazovanja i načinima prijavljivanja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za nastavu	2. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluaciju postojećih napora na uspostavljanju transparentnosti i javnog pristupa informacijama o radu Sveučilišta	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zaduženih za kvalitetu i za nastavu	2. kvartal 2024. kontinuirano

Analiza vidljivosti ključnih pitanja i istraživanje koje bi dodatne informacije, čak i kada to nije propisano pozitivnim zakonskim okvirom bilo moguće pružiti javnosti	Vanjska usluga provedbe analize. Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i pravna pitanja	2. kvartal 2024. kontinuirano
Istražiti dodatne mogućnosti participacije studenata i ostalih relevantnih dionika na ostalim razinama djelovanja Sveučilišta i sastavnica.	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu	2. kvartal 2024. kontinuirano
Provesti temeljitu evaluaciju obrazovnih programa na Sveučilištu u odnosu na teme održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu	2. kvartal 2024. kontinuirano
Formulirati plan implementacije tema održivog razvoja u obrazovne procese koji se provode u okviru Sveučilišta	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu	3. kvartal 2024. kontinuirano
Provesti evaluaciju uključenosti tema samozapošljavanja i poduzetništva u nastavni program i uključiti teme samozapošljavanja i poduzetništva u sveučilišne programe	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu	3. kvartal 2024. kontinuirano
Implementacija tema samozapošljavanja i poduzetništva u obrazovne programe sveučilišta	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu	3. kvartal 2024. kontinuirano
Razvijati prijenos znanja o temama samozapošljavanja i poduzetništva kroz ciljane programe financijske pomoći i osposobljavanja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i nastavu te nastavnog osoblja	3. kvartal 2024. kontinuirano

Uspostava sustava praćenja istraživačkog rada djelatnika Sveučilišta u odnosu na ciljeve održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i istraživačke djelatnosti	4. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluacija istraživačkog djelovanja Sveučilišta vezano uz područje održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i istraživačke djelatnosti	4. kvartal 2024. kontinuirano
Ažuriranje istraživačke strategije Sveučilišta tako da ona može odgovoriti na izazove postavljene ciljevima održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i istraživačke djelatnosti	4. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluacija sektorskog umrežavanja Sveučilišta i njegovih sastavnica, povećavanje razine uključenosti Sveučilišta u međunarodne organizacije za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja i pokretanje procesa vanjske evaluacije doprinosa Sveučilišta ciljevima održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu i istraživačke djelatnosti	4. kvartal 2024. kontinuirano
Evaluirati postojeće vansektorske suradnje usmjerene ostvarivanju ciljeva održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu	4. kvartal 2024.
Pokretati nove vansektorske suradnje u svrhu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja	Dio u radnim satima zaposlenika UNIPU zadužen za kvalitetu	4. kvartal 2024. kontinuirano

